National Library 55253
Gen. Acquisitions Section
OTTAWA, Ont. K1A ON4

National Library
Bibliothèque nationale
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, SEPTEMBER 11, 1986

VABA EESTLANE

Second class mail
registration number — 1089.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

ILMUB IGAL KOLMAPÄEVAL JA REEDEL

Nr. 68 (3267) XXXV aastakäik | Reedel, 12. septembril 1986 — Friday, September 12, 1986 | Üksiknumbri hind 70 centi

„Esto Valley" võlavaba!

Eesti kultuurimetseenid New Yorgist, Ottawast ja Torontost maksid võla

Eesti Kunstide Keskuse Usalduskogu oma esimesel koosolekul uues koosseisus märtsikuul 1986 — realistlikult „Esto Valley" tulevikule silma vaadates — kaalus võimalusi majanduslikult raske olukorra lahendamiseks. „Esto Valley" maa-alal lasuv ligi $103,000 hüpoteek oli kurnav aeglaselt laekuvate annetussummade tõttu. Kiire sundmüük aga tähendanuks märkimisväärset rahalist kaotust.

Otsustati läbi viia kiiraktsioon isiklike laenude ja annetuste kogumiseks. Järgnevatel kriitilistel kuudel õnnestus moodustada grupp kultuurisõbralikest eestlastest, kellele eesti rahvuskultuurilise muuseumi loomise idee oli südamelähedane. Seitse isikut ja üks kultuurifond New Yorgist, Ottawast ja Torontost ühendasid oma rahad laenude ja annetuste teel ning 25. augustil 1986 maksti välja „Esto Valley" hüpoteekvõlg $102,638 suuruses maa jugoslaavlastest omanikele.

Seega on „Esto Valley" projekt lõpuks jõudnud kindlale alusele — n.ö. „oma meeste kätte".

Milliseks kujuneb vahekord kultuurimetseenide grupi ja Eesti Kunstide Keskuse vahel? Võimalusi on mitmeid. Protsendikohustusi tänu metseenide suuremeelsusele EKK'l praegu ei ole.

Kultuurimetseenide grupist võiks kujuneda hiljem aktsiaselts, kes majanduslikult haldab Eesti Kultuurimuuseumit. Juba praeguses olukorras on võimalik metseenide „ostähti" osta/müüa $1,000 või rohkem suuruses. Ka jätkab EKK oma korjandusaktsiooni samal eesmärgil.

Võimaluseks on ka ühine aktsiaselt, kus senised „Esto Valley" annetajad Eesti Kunstide Keskuse kaudu omavad osatähti. Säärasel puhul ei tohi EKK kui mitte tulutoov inkorporeeritud organisatsioon omada rohkem kui 49%.

Eelolev protsendivaba aasta võimaldab EKK Usalduskogul uusi strateegiaid arendada ja kõiki võimalusi põhjalikult kaaluda. Käesoleva talve jooksul on ka kavandamisel kultuurikonverents ühiselt mitme samahuvilise organisatsiooniga. Konverentsil tulevad esitamisele Eesti Kultuurimuuseumi võimaliku asukoha alternatiivid teostatavus-plaani (feasibility study) korras: Eesti Maja, Jõekääru, Kivioja, Seedrioru ja „Esto Valley" praegune maa-ala.

Ja EKK muud programmid? Kõige pealt kultuurimuuseum ise — kultuuripärandi koondamine, esindusliku kunstikollektsiooni selekteerimine, kunstitare organiseerimine ja muinasküla mudeli kujundamine.

Vancouveri Eesti Seltsi Rahvatantsijad, kes esinesid EXPO '86-el. Pildil esireas vasakult Melania Taylor, Markie Linde, Susan Muld (juhataja), Mari Kaul; keskmises reas Anton Suurkask, Hans Selde, Michael Kitching, Katrin Lohuaru, Arvo Marits, Melissa Harding, Toomas Kitching, Maris Andersons, Madis Kirves, Peeter Soide (pillimees); tagumises reas Triina Linde, Sarah Taylor, Ellen Losin, Liivi Selde, Ingrid Säde, Shirley Sepp, Liisa Suurkask, Brigid Soide. Foto: Vello Püss

„VABA EESTLANE"
on vabade eestlaste häälekandja.

Afganistani terrorilendur sai autasu

Moskvast teatatakse, et 1. klassi lendurile, kaardiväekpten Vladimir Kutsherenkole anti Nõukogude Liidu Kangelase nimetus — „mehisuse eest Afganistani Demokraatlikule Vabariigile internatsionaalse abi osutamisel."

See tähendab muidugi, et Kutsherenko oli edukas afgaani vabadusvõitlejate pommitamisel, kes seal juba kuus aastat nõukogudelaste invasiooni-jõudude vastu on võidelnud.

KONTSERT * BÜROO EKK

Pühapäeval, 5. okt. kell 4 p.l.
Edward Johnson Building
Walter Hall

VERA VIIU ALLIK - sopran
Klaveril Charles Kipper

Pääsmed $10 eelmüügil Eesti Abistamiskomitees ja tel. 259-9779 Kohad on reserveeritud.

TULE, TULE TANTSI
KUNGLA RAHVATANTSU RÜHMAGA ÜLEMAAILMSETEL EESTI PÄEVADEL

ESTO '88 rahvatantsu treening algab:
Kolmapäeval, 17. sept. 1986, 6.30 õ. Eesti Maja suures saalis.
Lasterühm algab 24. sept., 6.30 õ.
Informatsiooniks helistada Peter Jeeger'ile tel. 283-0734

EESTI MAJA TORONTOS

SÜGISSIMMAN — SEPTEMBERFEST

— Reedel, 26. septembril 1986. a. kell 7 õht.
— Laupäeval, 27. septembril 1986. a. kell 5 p.l.
Eesti Majas, 958 Broadview Ave.

★ *KIREV EESKAVA:* „Jaaniku" Rosie Lindau Avo Kittask — „Kungla" tantsijad Lembit Nielander Teddy Bear DJ

★ *TANTS-orkestrid:* Reedel — Enn Kuuskne; Laupäeval — Volli Gustavson

★ *BAAR*

★ *EINELAUD*

BRUNCH — LÕUNASÖÖK Pühapäeval, 28. septembril 1986. a. kell 11 e.l.—3 p.l.

TULGE KÕIK!!! Puhastulu Eesti Majale.

Piletid eelmüügil: Eesti Maja kontoris (416) 461-7963
Abistamiskomitees (416) 461-1344

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

FREE ESTONIAN

PUBLISHER: Free Estonian Publishers Ltd. 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3

TEGEVTOIMETAJA: Hannes Oja. TOIMETAJA: Olaf Kopvillem

TOIMETUSE KOLLEEGIUM: Karl Arro, Heino Jõe, Olev Träss

TELEFONID: toimetus 444-4823, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 444-4832 avatud esmaspäevast reedeni 9—3-ni

TELLIMISHINNAD Kanadas: ajalehe tariifiga aastas $57.—, poolaastas $32.— ja veerandaastas $17.—, kiripostiga lisandub postikulu — vastavalt $107.—, $57.—, $29.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $77.—, poolaastas $42.— ja veerandaastas $22.—. I klassi posti ja lennuposti hinnad vastavalt — USA $111.—, $59.—, $31.—, mujal välismaal $136.—, $72.—, $38.—.

Aadressi muudatus $1.— — Üksiknumbri hind 70 c.

KUULUTUSTE HINNAD: üks toll ühel veerul: $5.00, esiküljel $6.—. Kuulutusi võetakse vastu nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 10-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 10-ni. **Väljaspool tööaega:** Leida Marley 223-0080

Grupp Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingu asutajaliikmeid. Esireas istuvad juhatuseliikmed A. Woode, L. Ploom, A. Jurs (esimees), H. Lember ja E. Lindaja. Seisavad A. Bohl, H. Normet, E. Aarend, (†), O. Poltov, K. Merimets, L. Tõsine, K. Grünthal (†), A. Nielander (†), V. Marge (†) ja K. Ranna. Foto: A. Woode

Uus ohukolle Aasias

Ühendriikide välispoliitika kujundajatel ja suunajatel ei ole kerge — vaevalt suudavad nad ühe probleemi kuidagi lahendada kui juba mõnes teises piirkonnas üles kerkivad uued häired, mis nõuavad ameeriklaste otsest või kaudset sekkumist, samuti vajalike toetussummade suurendamist. Üheks uueks selliseks probleemilapseks on Pakistan, kus augusti keskel puhkesid suured rahutused, mis on nõudnud inimohvreid ja kõigutanud praeguse diktaatorlike võimupiiridega presidendi Zia prestiizhi. Need sündmused mõjuvad punase tule näitamisena Washingtonis, kuna Pakistan on olnud strateegiliselt ülimalt tähtsas piirkonnas Ühendriikide tugev liitlane ning kuigi ameeriklased ei ole pooldanud Zia diktaatorlikku rezhiimi, on nad oma huvidest lähtudes jaganud Pakistanile suuri toetussummasid, saades vastutasuks Zialt lubaduse, et ta üritab samm-sammult demokraatlikule süsteemile üleminekut.

Pakistani minevik on olnud kirev ja kirju juba sellest momendist alates, mil riik 1947. aastal Briti-India nendest provintsidest moodustati, kus ülekaalus on muhameedlased. 1977. aastal haaras üldiste rahutuste ja segaduste keerises sõjaväe abil võimu praegune president Zia, kes rakendas diktaatorliku süsteemi, kuid on seda ameeriklaste survel järk-järgult pehmendanud, tõotades isegi lähemas tulevikus vabade valimiste korraldamist. Tema järk-järguline demokraatlikule süsteemile ülemineku plaan sai aga suure tagasilöögi osaliseks kui endise peaministri Z. A. Bhutto tütar Benazir, kes on Zia surmavaenlane, organiseeris opositsioonis olevate gruppide toetusel suured rahutused ja demonstratsioonid, nõudes kohest demokraatliku korra kehtestamist. Rahutused suruti politseivõimude poolt resoluutselt maha, kusjuures kokkupõrgetes said sajad demonstrandid surma ja tuhanded arreteeriti.

Poliitilised vaatlejad väidavad, et auahne Benazir Bhutto mängis oma mängu üle ja ajas rahutuste organiseerimisega ning suurte poliitiliste nõudmiste esitamisega pilli lõhki. Ta manööverdas president Zia väga rasskesse olukorda, kuna Zia peab hakkama üleskihutatud pahempoolsete elementide vastu tarvitama jõudu ning lükkama valimised ning demokraatlikule riigikorrale ülemineku määramata aja peale edasi. Selline sündmuste areng on Ühendriikidele erakordselt halvaks uudiseks, kuna Pakistan on olnud Washingtoni truuks liitlaseks, mängides praegu eriti tähtsat osa Afganistani põgenike eest hoolitsemisel ja sealsete vabadusvõitlejate varustamisel, mis on taganud talle Ühendriikidest 625 miljoni dollari suuruse toetuse aastas. Kui Zia hakkab oma vastaste vastu kasutama rangeid abinõusid, siis võib tekkida olukord, kus Kongressi liberaalsed ringkonnad hakkavad nõudma Pakistanile antava abi vähendamist või isegi selle lõpetamist.

Reagani administratsioonile on oluline, et Pakistan on Aasia selles piirkonnas, kus kommunistlik N. Liit on eriti aktiivne, tugevaks antikommunistlikuks kindluseks. Pakistani naabriks kagus on sisemistest lahkhelidest lõhkikäristatud India, kes ajab N. Liiduga Washingtoni suureks meelehärmaks ülisõbralikku poliitikat, põhja- ja läänepoolseks naabriks on Afganistan, kus praegu võimutsevad N. Liidu punaarmee diviisid, kes võivad iga hetk ka üle piiri Pakistani sisse tungida kui see oma piiride kaitseks valmis ei ole. Edelas ühtuvad Pakistani piirid Iraani piiriga ning ka sealtpoolt võib oodata ohtu ja kallaletungi kui Khomeini kaob ning tema järglased otsivad koostööd N. Liiduga.

Kahtlemata oleks Afganistani rahvuslaste vastupanu nõukogude okupantidele juba ammu kokku varisenud kui Pakistan poleks andnud Afganistanist tulnud 3 miljonile põgenikule varjupaika ning oleks keelanud oma territooriumil vabadusvõitlejate organiseerimise, nende väljaõppe ja varustamise. Pakistan on Afganistani sõja puhkemisest alates pidevalt olnud Moskvale teravaks okkaks, eriti kuna Ühendriikide ja teiste riikide abi Afganistani rahvuslastele saabub Pakistani kaudu. Maailmas leidub praegu tõenäoliselt vaid üksikuid riike, kes võtaksid endale sellise suure riski nagu seda on teinud Pakistan afgaanlaste abistamisega. Hirm ja kartus N. Liidu ees on nii suured, et keegi ei julge neid toetada, keda Moskva oma ohvriteks välja on valinud.

Washingtonis loodetakse, et president Zia leiab tekkinud olukorras õige lahenduse. Ei ole kahtlust, et selle lahenduse leidmisel on suur osa täita ka Ühendriikidel, kellele Pakistan on olnud aastaid hädavajalikuks tugipunktiks Moskva edasitungi pidurdamiseks strateegiliselt olulises Aasia sektoris.

K. A.

Hamiltoni EVÜ 20 aastane

Sõjameeste Suvepäevadel esitatud kõne tekst

Kui viiekümnendatel aastatel algas vabas maailmas asuvate endiste eesti sõjameeste organiseerumine, loodi ka Lõuna-Ontarios samanimeline võitlejate ühing, hõlmates peamiselt Kitcheneri, Londoni, St. Catharinese ja Hamiltoni linnades ning selle piirkonna vähemates keskustes elunevaid võitlejaid. Uue Ühingu esimeheks sai kpt. V. Viitre Hamiltonist ja sekretäriks — Jüri Juurand, Kitchenerist.

Alguses oli tegevus üsna hoogne. Korraldati omavahelisi kooskäimisi. Võeti ühinguna osa rahvuslikkudest üritustest. Teostati ulatuslikke rahalisi korjandusi sõjavigastatute toetamiseks jne. Siis aga hakkas ühingu tegevuses ilmnema tagasiminek. Liikmete elukohtade liigse hajutatuse ja kaugete vahemaade tõttu jäi osavõtt kooskäimistest ikka hõredamaks, kuni viimaks tegevus soikus täiesti.

Tekkinud tühimik vajas täitmist. Kuna Hamiltoni eestlaskonnas leidus rohkesti sõjamehi, siis pääses seal liikuma mõte — võitlejate tegevuse elustamiseks luua uus, kitsamaulatuslik koondis, keskusega Hamiltoni linnas.

Grupp ärksaid sõdalasi, koosseisus: V. Viitre, E. Tiilen, M. Pertens, F. Pärna ja A. Voode, saatsid 1966. a. varakevadel Hamiltonis ja ümbruskonnas elavatele relvakaaslastele üleskutse — tulla kokku vastavateks läbirääkimisteks.

Koosolekule, mis toimus 20. märtsil 1966. a. Stoney Creek'is, ksv. Vaido Viitre kodus, kogunes 18 endist rindevõitlejat, nende hulgas ka mitmed Vabadussõja veteranid. Pärast mitmekülgset arutelu pandigi alus Hamiltoni Eesti Võitlejate Ühingule. Juhatusse valiti J. Pallop, V. Viitre, F. Koger, M. Pertens ja A. Voode. Esimeheks sai Juhan Pallop, endine kohtunik ja Vabadussõja veteran. Sekretäriks — Maks Pertens — Eesti Leegioni mehi.

Ühingu sihtideks ja ülesanneteks säeti:

1. Liikmete omavaheliste sõprussidemete sõlmimine ja säilitamine.

2. Sõduri-traditsioonide jätkamine ja sõjamälestuste jäädvustamine.

3. Eesti Vabariigi ja rahva vabaduste taastamisele kaasa aitamine.

4. Eesti sõjainvaliidide ja puudustkannatavate endiste sõdurite abistamine.

5. Teiste, samu eesmärke taotlevate organisatsioonidega koostöö arendamine.

Esimese tegevusaasta lõpul oli ühingu nimekirjas 31 liiget. Korraldati kokkutulekuid vaheldumisi liikmete kodudes. Võeti ühinguna osa rahvuslikest üritusist ja vabadusvõitluslikest aktsioonidest. Teostati rahaline korjandus sõjavigastatutele. Kinnitati põhikiri ja kodukord.

1967. a., mil liikmete arv oli tõusnud 42-le, valiti juhatusse: A. Jurs, H. Lember, E. Lindaja, A. Voode ja M. Pertens. Nendest A. Jurs — esimehena ja E. Lindaja — sekretärina, on oma kohustusi kandnud pidevalt ja kohusetruult 19 aasta kestel. Peale eelmainitute on juhatusse kuukunud veel: ksv-d E. Tiilen, A. Lepson ja B. Prinsthal.

Järgnevatel aastatel võeti tarvitusele ühtlane vormiriietus: tumesinine kuub, hallid püksid, valge särk, sinine lips ja must kiilmüts. Samuti muretseti ühingule lipp ja seinavapp ning kavandati taskuvapp. Ühing astus 1969. a. Kanada E.V.Ü. Liidu liikmeks. Samal aastal, koostöös Toronto EVÜ-ga, pandi alus Sõjameeste Suvepäevade traditsioonile, millest mõni aasta hiljem kujunesid „Põhja-Ameerika Sõjameeste Suvepäevad".

Kokkuvõttes võiks aastate kestel toimunust välja tõsta:

1. Liikmeskonna kokkutulekud — Keskmiselt 2—3 korda aastas. Alul kaasvõitlejate kodudes või renditud ruumides, viimastel aastatel Hamiltoni koguduse kiriklas.

2. Ühised väljasõidud — Ühendriikides toimunud Sm. Suvepäevadele, naaberühingute tähtpäevadele, kaasvõitlejate maakodudesse, ekskursioonidele jne.

3. Ürituste korraldamised — Sm. Suvepäevad Seedriorul, koostöös Toronto V. Ü-ga; igaaastased rahvuslikud tähtpäevad, koostöös teiste Hamiltoni organisatsioonidega; perekondlikud peod ja koosviibimised jne.

4. Osavõtud teistest üritustest — a) Vabariigi Aastapäeva aktused — kohustusega korraldada: lippude defilee, veteranide austamine ja langenute mälestamine. b) Küüditamispäeva tähistamised — demonstratsioonid, jumalateenistused lipuvalvega jne. c) Seedrioru „Suviharjad" — kus teostati korrateenistus, võidutule toomine, pärja asetamine mälestussambale ja lilled ausambale. d) Korjandused sõjavigastatutele — 20 a. kestel on korjatud ja saadetud Lääne-Saksamaale kokku üle $29.700.-. e) Tähelepanu-avaldused kaasvõitlejatele: 1) Kõrgearvuliste, ümmarguste sünni-päevade puhul — tervituskirja ja kingituse üleandmise näol. 2) Haiguste puhul — külastamise näol, kodus või haiglas. 3) Matuste puhul — leinakuulutuse, pärja, auvalve ja järelhüüde näol. f) Rahalised toetused — Täienduskooli noored; skaudid ja gaidid; Hamilto-

(Järg lk. 4)

Kommentaarid

N. Liidu kommunistliku tei peasekretär Gorbatshov viimaste kuude kestel esita ameeriklastele tuumarelvas vähendamiseks terve rea ett nekuid, mis paiguti tunduvad releandmistena ja lasevad o da, et Kremli uuel rezhiimil tõsised kavatsused maailmas litsevat, pinevust vähendada relvastamise asemel kontsent rida oma tähelepanu sotsiaa tele probleemidele ja üldise olu tõstmisele. Peasekretäri panekud on võitnud erilise t lepanu Euroopas, kus Gor shovil on palju austajaid, nähtavasti tõesti arvavad, et võimumees on pannud pun impeeriumis puhuma uued kemad tuuled ning tunneb ret kogu inimkonna tuleviku rast.

Kuid õnneks leidub lääne ilmas ka kaine pilguga va jaid ja analüüsijaid, kes Gor shovi ettepanekuid uurides nitavad, et kõik pole kaug kuld, mis hiilgab. Ettepane arvustajad ja venelaste suhte tevaatlikkusele manitsevad tundjad rõhutavad sealjuures ti, et Gorbatshovi õngesõ tunduvad rahvusvahelise po ka vette viskamisel meelitav kuid kui vene läbirääkija nõupidamise-laua taha istu ning peasekretäri ideesid takse arutama, siis selgub selt, et Gorbatshovi üldsõn lubaduse taga on palju ko ja trikke, mis muudavad tu valt originaalset ettepaneku

Kujuka näitena võib siin peasekretäri lubaduse relva ja tuumarelvade katsete vas kuseks kontrollimiseks. Go shovi austajad läänemaa tervitasid entusiastlikult pe retäri lubadust, et venelase nüüd valmis lubama lääne de esindajaid N. Liidu taga et kontrollida seal relvast piiramiseks sõlmitud lepi täitmist. Kui aga Genfis lä kimiste-laua taga kontroll kendamiseks üksikasjadeni di, siis selgus ameeriklaste latuseks, et venelased lu kontrollimisoperatsioone da ainult vene lennukitel li ja vene lendurite juhtimise üks võib juba ette ku kontrolli teostamist selliste gimustel, kuna Moskval o võimalik sellise mooduse damisel läänеriikide esin petta ning nende eest väge kumisi ja relvatööstusi ja sid varjata.

☆

Musta Lindi Päeva ko jad Torontos seisid möö kuul suure üllatuse ees, Kanada riiklik televisioo tejaam CBC ei võtnud maksulist kuulutust, milles nutati Hitleri ja Stalini s pakti sõlmimist 1939. aas gustis ning selle masenda gajärgi Ida-Euroopa rah CBC mainis kuulutuste lükkamise põhjusena, et olevat vastuolulised ning vad esile avaliku debati. jaama juhtkond oma kirja ta Lindi Päeva korral väitis, et vastuolulised k sed kuuluvad eriprogramm CBC püüab alati selle ee litseda, et eri-seisukohti avalikes küsimustes käsi õiglaselt.

Kuulutuste tagasilük selliste nurgeliste ja ka põhjustega tundub nurg pugemisena ja otsitud ett tega opereerimisena. Ava tähelepanu juhtimine Hi Stalini vahelisele sõpru

Esireas istuvad juhatuse-
r ja E. Lindaja. Seisavad
ets, L. Tõsine, K. Grünt-
Foto: A. Woode

**suvate endiste eesti sõja-
line võitlejate ühing, hõl-
miltoni linnades ning selle
ingu esimeheks sai kpt. V.
rist.**

liikmeks. Samal aastal, koos-
ös Toronto EVÜ-ga, pandi
us Sõjameeste Suvepäevade
ditsioonile, millest mõni aasta
jem kujunesid „Põhja-Amee-
ka Sõjameeste Suvepäevad".
Kokkuvõttes võiks aastate
stel toimunust välja tõsta:
1. Liikmeskonna kokkutule-
d — Keskmiselt 2—3 korda
stas. Alul kaasvõitlejate kodu-
s või renditud ruumides, vii-
astel aastatel Hamiltoni kogu-
se kiriklas.
2. Ühised väljasõidud —
hendriikides toimunud Sm. Su-
päevadele, naaberühingute
htpäevadele, kaasvõitlejate
aakodudesse, ekskursioonidele
e.
3. Ürituste korraldamised —
m. Suvepäevad Seedriorul,
oostöös Toronto V. Ü-ga; iga-
astased rahvuslikud tähtpäevad,
oostöös teiste Hamiltoni orga-
satsioonidega; perekondlikud
od ja koosviibimised jne.
4. Osavõtud teistest üritustest
— a) Vabariigi Aastapäeva ak-
sed — kohustusega korralda-
.: lippude defilee, veteranide
stamine ja langenute mälesta-
ne. b) Küüditamispäeva tähis-
mised — demonstratsioonid,
malateenistused lipuvalvega
e. c) Seedrioru „Suviharjad"
— kus teostati korrateenistus,
idutule toomine, pärja asета-
ine mälestussambale ja lilled
usambale. d) Korjandused sõja-
gastatutele — 20 a. kestel on
orjatud ja saadetud Lääne-Sak-
amaale kokku üle $29.700.-. e)
ähelepanu-avaldused kaasvõit-
jatele: 1) Kõrgearvuliste, üm-
arguste sünni-päevade puhul
— tervituskirja ja kingituse üle-
ndmise näol. 2) Haiguste puhul
— külastamise näol, kodus või
aiglas. 3) Matuste puhul — lei-
akuulutuse, pärja, auvalve ja
ärelhüüde näol. f) Rahalised
oetused — Täienduskooli noo-
ed; skaudid ja gaidid; Hamilto-

(Järg lk. 4)

Kommentaarid

N. Liidu kommunistliku partei peasekretär Gorbatshov on viimaste kuude kestel esitanud ameeriklastele tuumarelvastuse vähendamiseks terve rea ettepanekuid, mis paiguti tunduvad järeleandmistena ja lasevad oletada, et Kremli uuel rezhiimil on tõsised kavatsused maailmas valitsevat pinevust vähendada ja relvastamise asemel kontsentreerida oma tähelepanu sotsiaalsetele probleemidele ja üldise heaolu tõstmisele. Peasekretäri ettepanekud on võitnud erilise tähelepanu Euroopas, kus Gorbatshovil on palju austajaid, kes nähtavasti tõesti arvavad, et uus võimumees on pannud punases impeeriumis puhuma uued värskemad tuuled ning tunneb muret kogu inimkonna tuleviku pärast.

Kuid õnneks leidub läänemaailmas ka kaine pilguga vaatlejaid ja analüüsijaid, kes Gorbatshovi ettepanekuid uurides kinnitavad, et kõik pole kaugeltki kuld, mis hiilgab. Ettepanekute arvustajad ja venelaste suhtes ettevaatlikkusele manitsevad asjatundjad rõhutavad sealjuures eriti, et Gorbatshovi õngesöödad tunduvad rahvusvahelise poliitika vette viskamisel meelitavaina, kuid kui vene läbirääkijatega nõupidamise-laua taha istutakse ning peasekretäri ideesid hakatakse arutama, siis selgub peatselt, et Gorbatshovi üldsõnalise lubaduse taga on palju konkse ja trikke, mis muudavad tunduvalt originaalset ettepanekut.

Kujuka näitena võib siin tuua peasekretäri lubaduse relvastuse ja tuumarelvade katsete vastastikuseks kontrollimiseks. Gorbatshovi austajad läänemaailmas tervitasid entusiastlikult peasekretäri lubadust, et venelased on nüüd valmis lubama läänеriikide esindajaid N. Liidu tagalasse, et kontrollida seal relvastamise piiramiseks sõlmitud lepingute täitmist. Kui aga Genfis läbirääkimiste-laua taga kontrolli rakendamiseks üksikasjadeni mindi, siis selgus ameeriklastele üllatuseks, et venelased lubavad kontrollimisoperatsioone teostada ainult vene lennukitel liikudes ja vene lendurite juhtimisel. Igaüks võib juba ette kujutada kontrolli teostamist sellistel tingimustel, kuna Moskval on alati võimalik sellise mooduse rakendamisel läänеriikide esindajaid petta ning nende eest vägede liikumisi ja relvatööstusi ja -ladusid varjata.

☆

Musta Lindi Päeva korraldajad Torontos seisid möödunud kuul suure üllatuse ees, kuna Kanada riiklik televisiooni-saatejaam CBC ei võtnud vastu maksulist kuulutust, milles meenutati Hitleri ja Stalini sõpruspakti sõlmimist 1939. aasta augustis ning selle masendavaid tagajärgi Ida-Euroopa rahvastele. CBC mainis kuulutuste tagasilükkamise põhjusena, et need olevat vastuolulised ning kutsuvad esile avaliku debati. Saatejaama juhtkond oma kirjas Musta Lindi Päeva korraldajatele väitis, et vastuolulised küsimused kuuluvad eriprogrammi ning CBC püüab alati selle eest hoolitseda, et eri-seisukohti olulistes avalikes küsimustes käsitatakse õiglaselt.

Kuulutuste tagasilükkamine selliste nurgeliste ja kandiliste põhjustega tundub nurga taha pugemisena ja otsitud ettekäänetega opereerimisena. Avalikkuse tähelepanu juhtimine Hitleri ja Stalini vahelisele sõpruspaktile oli puhtakujuliselt ajaloolise fakti ja selle järelduste meenutamine, ning siin ei olnud midagi tegemist vastuoluliste küsimustega, mille üle oleks vaja vaielda. Jääb mulje, et keegi kusagil tundis muret nende ajalooliste faktide meenutamise pärast, mis heidavad halba varju N. Liidule ning Gorbatshovi praegusele lipitsemise-poliitikale, paljastades Moskva kahepaikse ja reeturliku mängu läänеriikide suhtes.

Kesk-Euroopast pärit rahvusgruppidele Kanadas jätab Musta Lindi Päeva kuulutuse tagasilükkamine otsitud põhjendustega väga kummalise mulje, eriti veel kui võtta arvesse, et Kanada riiklik televisiooni-saatejaam Canadian Broadcasting Corporation saab igal aastal sadu miljoneid dollareid riiklikku toetust, mis tulevad maksumaksjate taskutest.

AMI

Doktor Andrus Voitk Toronto Keskhaigla peakirurgiks

Jutlemine äsja Torontosse tagasi pöördunud eesti arstiga

Tabame doktor Voitki ta uues „linnamajas", mis on värskelt renoveeritud ja asub piirkonnas, mida vanasti „kapsalinna" (Cabbagetown) nime all tunti. Ta nõustub vastama mõningatele küsimustele.

„Mis tõi Sind tagasi Torontosse? Miks lahkusid Orilliast?"

„Sain töökoha Keskhaiglas — Toronto Central Hospital'is. Orilliast lahkusin mitmel põhjusel — peapõhjuseks oli, et kuigi Orillia on hea koht laste kasvatamiseks, on nad nüüd juba suuremad, ning sellepärast tahtsin eestlaste keskusse tagasi tulla. Mõne aasta pärast on lapsed kodust läinud . . . Oleme seni eesti ühiskondade piirimail või ääremail elanud, kuid nüüd arvasime, et on aeg tagasi tulla."

„Vanasti kaebasid, et sulle ei antud Torontos lõikuseõigusi. Oled sa siis need nüüd kätte saanud?"

„Jah, seda probleemi mul enam ei ole. Nüüd nimetati mind isegi kirurgia osakonna juhataja-ks."

„Kas haiglapraksise kõrval ka privaat-kabineti lahti teed?"

„Privaatkabinett, privaatpraksis — see on euroopalik mõiste, siin maal seda ei ole. Kõik lõikused, mida ma haiglas teen, on kellegi teise poolt soovitatud, peaaegu igaüks on privaat selles mõttes, et ta on iseseisev — peaaegu igal kirurgil on oma kabinett, aga ta teeb lõikusi haiglas. Mees otse tänavalt lõikusele ei pääse, ta peab minema oma perekonnaarsti juurde ja siis see saadab lõikusearsti jutule."

„Aga kas mõned arstid ei ole täie ajaga haiglates tööl?"

„Ainult suurte õppehaiglate juures — siis maal ei lähe keegi otse lõikusarsti juurde, vaid ta alati saadetakse või soovitatakse mõne teise arsti kaudu."

„Aga kuidas on hädaabiga — nõndanimetatud „emergency department"? Need patsiendid tulevad kohe haiglasse, kus ka lõikusi korraldatakse kui tarvis. Olen ise nii haiglasse läinud — kui kord jala murdsin . . ."

„Nojah, hädaabi või muu sellise häda korral küll — aga see haigla, kuhu mina lähen, seal ei olegi hädaabi-osakonda. See on ainult kirurgide haigla, lõikushaigla- . . ."

„Ja mis on selle kliiniku aadress?"

„Kliinik ja haigla asuvad Sherbourni ja Gerrardi nurgal. Selle asutasid kaks venda, ungarlased Paul ja John Rekai'd. John on nüüd surnud, Paul elab edasi ja töötab haiglas. Esialgne eesmärk oli teenindada ungarlasi, siis keskeurooplasi ja siis teisi uustulnukaid. Seal on suurem osa doktoreid ja õdesid, isegi puhastajaid, mitmekeelsed. Igaüks peab vähemalt üht võõrkeelt oskama, peale inglise keele . . . Ka broshüürid ja instruktsioonid — seitsmekümnes, kaheksakümnes keeles."

„Siis teil räägitakse rohkem keeli kui Toronto politseis — isegi rohkem kui Ameerika Hääles."

„Jah, nagu ma ütlesin, kui keegi tahab sinna haiglasse tööle saada ja kaks kandidaati on muidu enamvähem samaväärsed, oskuselt ja nii, siis eelistatakse seda, kes oskab ka mõnda muud keelt rääkida."

„Nii et see ei peagi ungari keel olema?"

„Ei pea, aitab, kui oskad „schönes Deutsch'i"."

„Nii, ja mis põhjuseid Sul siis veel oli Torontosse tagasi tulemiseks, peale uue töökoha ja eestlaste keskusse tulemise?"

„Noh, see on ju mu kodulinn, ma kasvasin siin üles ja käisin koolis. Alles kui arstiks hakkasin õppima, läksin siit ära Montreali. Ja nagu tead, on mu teed käinud sest ajast saadik laialt. Olin alguses mõned aastad Mattawas, see oli õieti mu elu ilusaim aeg. Värskelt naise võtnud, pidasime seal mesinädalaid. Seal sündis meil ka esimene laps — vanem poeg Tõnu. Mäletad küll, käisid mind seal vaatamas, käisime koos jahil. Seal sai järjest kalal ja jahil käidud. Ja talvel suusatamas ning lumes mootorsaaniga ringi ajamas . . ."

„Nähtavasti Sa ei kannatanud head elu, läksid Montreali edasi õppima?"

„Nojah, tahtsin kirurgiks saada — aga see võttis õige mitmed aastad aega, mul ei jäänud palju mahti perekonna jaoks — ja see järjest kasvas; pärast Tõnu tuli Urve, siis Eero, siis Aare . . . Jah, ka naine pidi tööle minema, et ots otsaga kokku saada. Ja kuigi oma kirurgipaberid kätte sain, ei saanud ma tõepoolest Torontos lõikuseõigust — pidin rändama Winnipegi, kus olin ka mitmed aastad. Sealt kolisime Orilliasse, kus lapsed üles kasvasid."

„Kui õieti mäletan, oli Sul sealgi kaks elukohta?"

„Jah, lapsed kasvasid, maja jäi väikseks, siis pidime linnalähedale maale uue maja ostma. Naine töötas mul sekretärina — lapsed käisid koolis. Vanem poeg vaatas nooremate järgi — ta on õige tubli poiss, aga nüüd pean ta kodust välja saatma. Varsti lähevad kõik — nelja aasta pärast on võibolla juba kõik kadunud."

„Nii et mõtled saata igal aastal ühe?"

„Kas nüüd just nii — eks nad lähe ise. Igalühel omad huvid ja elukutsed, nagu see peabki olema."

„Nad on ju minu teada kõik muusikahuvilised — nagu sa isegi. Laulsid kooris juba noorest põlvest saadik ja hakkasid solistikski. Kui õieti meeles on, siis oli teil Orillias päris oma orkester — lapsed mängisid igaüks ise pilli ja isa laulis."

„Olen nüüd laulmise maha jätnud nagu vanasti jahilkäimisegi. Aga see on tõsi, et lapsed on muusikast huvitatud. Vanem poeg seepärast kodust ära läinud — viiulimeistriks õppima."

„Viiulimeistriks — kuulsin ma õieti? Mitte viiulikunstnikuks?"

„Ei, just viiulimeistriks. Viiuldajaid on kõik kohad täis, aga viiulimeistreid on vähe. Ja kuna poisil meeldib kätega tööd teha ning ta on ka kaunis hea viiulimängija, siis otsustasime . . . Ta läheb homme lennuteel USA-sse, kus ta Utah osariigi pealinnas Salt Lake City's, või Soolajärvelinnas, viiulimeistrite kooli läheb. Seepärast ongi meil see tänane kokkutulek — poja ära saatmiseks!"

„No siis peaks ju Tõnuga ka intervjuu tegema — ei ole vist väga palju eesti soost viiulimeistreid?"

„Noh, mõned siiski on — nagu kadunud Meeme Mälgi oli — aga eks sa räägi ta'ga ise, küll seletab lähemalt.

Siis hiljem ma rääkisingi.

Järgneb

Toronto Eesti Ühispank

958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Ühenduses on jõud!

KINNISVARALAENUD 9.50%

ISIKLIKUD LAENUD alates 11.00%

Informatsiooniks helistada: 465-4659

Pank avatud: esmasp.-reedeni 10—3, teisip. ja neljap. õhtuti 5.30—8.00 p.l.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO's

Eesti Ohvitseride Kogu Kanadas Suvepäevad. Osavõtjad Aleksander Luige sauna juures. Ees keskel peremees ise. Foto: A. Woode

Hamiltoni EVÜ . . .

(Algus lk. 2)

ni Segakoor; Aupeakonsul Kanadas, EKN, Eesti Vabadusliit, BATUN jne. g) Koostöö teiste kommunismivastaste rahvusgruppidega — nagu Hamiltoni Balti Veteranide Ühing, Balti Veteranide Ühingute Liit Kanadas, Ida-Euroopa Ikestatud Rahvaste Ühing (SEEN). h) Osavõtud teiste rahvusgruppide tähtpäevadest ja mälestusteenistustest — lipuvalve ja tervitussõnavõtud. i) Kommunismivastased demonstratsioonid.

Balti ja teiste ikestatud rahvaste organiseerimist Hamiltonis tuleb lugeda peamiselt sealsete eesti võitlejate teeneks. Samuti on Ühing ülesse näidanud algatusvõimet veel mitmel teisel alal. Nii püstitati Ühingu eestvedamisel Seedriorule sangarite ausammas ja võidutule urn ja tehti teoks Teise Maailmasõja väeüksuste ja tandrite mälestusristide, kui ka üldristi mõte, kusjuures nende aktsioonide läbiviimise hool ja mure lasus peamiselt Ühingu väsimatu esimehe ksv. August Jursi õlgadel. Praegu on tal käsil ulatusliku, ajaloolise mälestusraamatu väljaandmine eesti sõduri võitlustest Teises Maailmasõjas.

Ühingu liikmeteks on olnud 76 kaasvõitlejat. Manalasse on senini varisenud 16. Praegune liikmete arv on 45, (nendest pensionealisi — 24). Vabadussõja veteranisid on Ühingusse kuulunud 11, nendest praegu veel elavate kirjas — 2.

Majanduslikult on Ühing kindlal alusel ning omavaheline side on tugev ja harmooniline.

Adar Voode,
H.E.V.U. sekretär

Mihhail Pruul oma 100-aastasel sünnipäeval tütrepojaga ja tema poegadega. Pildil esireas juubilar ja tütrepoeg, seisavad vasakult tütrepojad Mark, kelle süles on viienda generatsiooni esindaja 4,5-kuine Tyler, Toomas ja Alan. Kokku on juubilaril 3 lapselast, 7 lapselapse last ja 1 lapselapselapse laps.

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 293-2128
773-2014
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates.

VAIPADE & MÖÖBLI PUHASTUS
SEINAST-SEINA JA LAHTISED
ERIK LOKBIK — 447-9834

ELEKTRIK
Sisseseaded, uuendused ja parandused elumajades või ettevõtetes.
Halling 762-9190
Litsents nr. E. 1044

AVP
ALARMISÜSTEEMID
varguse ja tule vastu
Tel. 496-2334
kodus 499-8193
Allan Prümmel

Austraalias alustati ÜRO aktsiooni

Kanadas jätkub toetusallkirjade kogumine — Aktsioon läks käiku ka Ühendriikides ja Rootsis

Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) juurde Balti riikide esindajate (vaatlejate) taotlemise aktsiooni korraldavale Eesti ÜRO Aktsioonikomiteele Kanadas saabus Austraalia Eesti Seltside Liidult teade, et nad on alustanud Austraalias sellele balti rahvaste ühisele aktsioonile toetusallkirjade kogumist. Austraalia Eesti Seltside Liidu ÜRO aktsioon läks käiku augusti kuus ja on nüüd läbiviimisel.

Nagu Austraalia Eesti Seltside Liidu esimees I. Mägraken Kanada Aktsioonikomiteele teatab, toetavad eesti, läti ja leedu keskorganisatsioonid Austraalias ÜRO aktsiooni ja selle läbiviimiseks toetusallkirjade kogumist. Austraalias asuva kolme balti rahva keskorganisatsioonid on otsustanud ÜRO aktsiooni toetusallkirjade kogumise läbi viia oma liikmeskondade kaudu ja katavad sellega ühenduses olevad kulud võrdselt kolme rahvusliku keskorganisatsiooni poolt. Eesti Seltside Liidu poolt on aktsiooni koordineerijaks teiste balti keskorganisatsioonidega ja kogu aktsiooni ülemaailmselt koordineeriva Kanada Aktsioonikomiteega määratud Austraalia Eesti Seltside Liidu abiesimees Heino Lomp. H. Lomp on ka eesti rahvusgrupi allkirjade kogumise aktsiooni läbiviimise korraldajaks Austraalias.

Austraalias on ÜRO aktsioonile allkirjade kogumiseks trükitud 600 korjanduslehte ja mõnituhat lendlehte. Korjanduslehed saadeti laiali augusti kuu algul.

Austraalia Eesti Seltside Liit lubab ÜRO aktsiooni läbiviimiseks teha oma parima.

Kanadas jätkub sügise saabumisel ÜRO aktsiooni allkirjade kogumine septembrist alates. Allkirjade kogumise lehti saanud organisatsioonidele ja isikuile saatis Aktsioonikomitee septembri algul ringkirja, paludes organisatsioone ja ÜRO aktsioonile kaasaaitajaid koheselt jätkata ja kiirendada allkirjade kogumise läbiviimist. Täiskogutud allkirjade lehed, soovitavalt 100 allkirjaga, koos aktsioonile antud majandusliku toetusega, palutakse tagastada Aktsioonikomiteele.

Ka Rootsist on Aktsioonikomiteel teateid, et ÜRO aktsioon läheb seal sügisel käiku. Ühendriikides saatis Eesti Rahvuskomitee ÜRO aktsiooni korjanduslehed laiali suve algul ja toetusallkirjade kogumine aktsioonile on seal käigus.

I Salurand
Aktsioonikomitee sekr.

Kanada ja USA kaugenevad teineteisest

Kaks igast viiest kanadalasest on arvamisel, et konservatiivide mesinädalad USA-ga on möödunud. Hiljuti läbiviidud Gallupi uurimuse põhjal arvab 41 protsenti kanadalasi, et Kanada ja USA on täna kaugemal teineteisest kui poolteist aastat tagasi.

Detsembris 1984, neli kuud pärast konservatiivide võimuletulekut, ainult 14 protsenti kanadalasi arvas, et USA ja Kanada on kaugenemas teineteisest — täna ainult 33 protsenti arvab, et mõlemad maad lähenevad teineteisele, vaatamata peaminister Brian Mulroney pingutustele vabakaubanduse propageerimisega ja tippkonverentsidega.

Toronto Eesti Meeskoori suvepäevast

Laulumehed olid koos suvepidu pidamas

Toronto Eesti Meeskoor võib rahuldustundega tagasi vaadata möödunud suvele. Kooril oli võimalus laulda kaasmaalastele ja ka omavahelisel koosviibimisel soojal suvisel ajal, kui hääli ei sega külmetuste karedus, hoides sellega koori treeningus ka sel ajal, mis tavaliselt on olnud pühendatud suvepuhkuseks.

23. juunil oli rõõm esineda täiskiilutud Eesti Majas Torontos võidupüha ja jaanipäeva meeleolus olevale soojalt vastuvõtlikule publikule Maakondade Esinduskogu poolt korraldatud peoõhtul.

Juba 5. juulil oldi tugevas koosseisus Chicago Eesti Maja pargis laulmas sealsele eesti rahva killule ja nende sõpradele, kes Toronto Eesti Meeskoori olid asetanud oma eeskava tulipunkti. Siinjuures on kohane avaldada südamest tulevat kiitust sealsele rahvale suurepärase vastuvõtu eest.

Laupäeval, 16. augustil kogunes meeskoori tuumik koos abikaasade ja sõpradega lauluvend Rein Holsmeri maakodusse Scugogi järve lähedale ühise suvepäeva nautimiseks. Lv. Holsmer, tema abikaasa ja mõned daamid T.E.M.-i Naissektsioonist hoolitsesid einelaua ja ilusate dekoratsioonide eest. Abikoorivanema Edgar Tiileni õlgadel lasus suvepäeva üldkorraldus ja kava juhtimine, mille ta sujuvalt korda saatis. Koorivanem Ärni Käärid hoolitses meeleolu ja karakteresinemise — Kai Käärid — saatemuusika eest. Pr. G. Rõika kandis ette tema enda poolt loodud luuletuse, mis pühendatud meeskoorile ja oli veel teisi ettekandeid Ä. Kääridi, koorijuhi C. Kipperi („klaverikontsert akordeonil") ja H. Paara poolt.

Meeskoori suvepäeva püsivamaks tähistamiseks istutasid kauaaegne koori esimees auliige Evald Tikenberg ja praegune esimees Heikki Paara üheskoos koori nimel peoplatsile noore pärnapuu.

Pühitseti koori laekuri Alver Rõika täismeheikka (60) jõudmist ja lauldi ka teistele kohalolevaile suvel sündinud lauluvendadele õnnesoovilaulu.

18-st lauluvennast koosnev minikoor andis minikontserdi oma elukaaslastele ja paarile meeskoori lesele, kes truusüdamlikult sellest ühendavast sündmusest osa võtsid. Mängiti seltskondlikke mänge, millest sai palju nalja.

Teisipäeval, 2. septembril alustas meeskoor uue tegevusaasta harjutustega, mis toimuvad iga teisipäeva õhtul kell 19.30 Eesti Maja keskmises saalis. Esimene nn. avaharjutus oli pühendatud häälte lahtilaulmisele ja seltskondlikule osale, kus vahetati suviseid muljeid ja arutati tulevikuplaane Naissektsiooni daamide poolt seatud kerge einelaua ja Maakondade Esinduse poolt saadetud humalamärja juures. Õnnesoovilauluga tähistati teiste suvel sündinud lauluvendade, kes suvepäevast osa ei võtnud, sünnipäevi.

Kohalviibivad lauluvennad said kirjaliku päevakorraga kutse osavõtuks Toronto Eesti Meeskoori PEAKOOSOLEKUST, mis toimub teisipäeval, 16. septembril s.a. kell 19.30 Eesti Majas Torontos keskmises saalis. **Käesolev teadaanne on kutseks kõigile T.E.M'i liikmeile osa võtta peakoosolekust.** Päevakorras on kõik koori funktsioonid, mis on T.E.M.'i püsimiseks vajalikud. Kohusetundlikud lauluvennad loodavad kõigi lauluvendade osavõtule sellest koorile tähtsast koosolekust.

Eelmisel tegevusaastal ametis olnud juhatuse otsusel on juba trükitud ajalehtede tähtraamatuisse organisatsioonide tegevuskalendreisse koori järgmise tegevusaasta raamkava, n.is aga tuleb peakoosolekul arutamisele ja võibolla muutmisele vastavalt koorielu vajadustele ja hilisematele esinemiskutsetele. Toronto Eesti Meeskoor on tänulik neile lauluvendadele ja T.E.M. Naissektsiooni daamidele, kes on hoidnud meeskoori huvisid ja vajadusi oma südames ja südikalt ning koostöötahteliselt korraldanud koori asju harmoonilises kooskõlas tagades sellega Toronto Eesti Meeskoori kui ühe eesti koorilaulu tugisamba püsimise.

Järjekordselt koputavad meeskoori lauluvennad nende keskealiste eesti meeste südametele, kes on kunagi laulnud meeslaulu ja mingil põhjusel eemale jäänud, ja ka meenutavad noorematele eesti meestele, kellele on armas eesti meeskoori laul: ühinege meiega — meil on ees tõotusrikas eesti laulu tulevik!

Heikki Paara

Peapiiskoplik Nõukogu tuleb kokku

Nagu peapiiskop Konrad Veem EPL esindajale märkis, toimub oktoobrikuu lõpul Stokholmis Peapiiskopliku Nõukogu kokkutulek osalejatega kõigilt mandritelt.

Peapiiskopil on olnud tänavu eriti reisirohke aasta — ta on kolmel korral käinud USA-s, kus on asutatud kaks uut kogudust. Sellega on võõrsil nüüd 67 EELK kogudust.

Peapiiskop osales Heidelbergi laulupeos, kus ta jutlustas pidulikul jumalateenistusel. Oktoobris on ta uuesti Saksamaal ühenduses seal toimuva teise akadeemilise kollokviumiga, mis paikneb kuu algupoolel, enne Peapiiskopliku Nõukogu kokkutulekut,

kuhu kogunevad kõik eesti praostid ja praostkondade ilmalikud esindajad, et nõu pidada kiriku edaspidise töö korraldamise kohta.

Peapiiskop võtab ka septembri kuus osa Shotimaal toimuvast Euroopa Kirikute Konverentsist, kus on esindatud peale luterlaste ka katoliku, ortodoks- ja vabakirikud. (EPL/KS)

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

Kilde Eesti spo

Ralph Viksteni etteka koolis augustis, 1967

SISSEJUHATUS

Muistsete kreeklaste kuninga Solon õpetas oma rahvale „pea auhindade ja suurvõistluste o noorte kehaline karastamine su rim hüve, mida inimene suudal paluda jumalatelt enesele ja vab riigile, et alal hoida perekonda, k duõnne, vabadust ja isamaa kuu sust". Tundub, et eestlased on ne 2000 aastat tagasi öeldud sõna omaks võtnud, sest nad hindava isamaad ja võitlevad taas ta vab duse eest. Olukordadest tingitun elame ajajärgul, kus eesti rahv on sunnitud elama laialipillatult ü maailma. Arvesse võttes meie v hest arvu ja piiratud võimalus peame igal eluavaldusel näitam oma progressiivset loomis-, saav tus- ja teovõimet ka tänapäeva Oluline ülesanne sellelaadses teg vuses kuulub kahtlemata meie no rusele ja sportlaskonnale. Minu s navõtt täna tahab vanematele me de tuletada ja noortele ütelda, eesti sportlaskond on minevikus ka olevikus täitnud need kohust sed oma rahva vastu. „Siiamaa ja mitte kaugemale 31. 01. 1919 Sellised read olid Valklas, 25 k Tallinnast ida poole raiutud maa tee lähedal asuvasse raudkivis See kivi tähistas kohta, kus pean selt sportlastest ja tublidest isama lastest koosnev „Kalevi Maleva sportlase Leopold Tõnsoni juhtim sel, pani seisma idast lähene vaenlase edasitungi ja tõi võidu pöörde Vabadussõja käiku.

SPORTLIKU KASVATUSE MÕTE JA EESMÄRK

Kehakasvatus ja sport, see enesekasvatus harjutustest, kusju res spordis tuleb juurde võistlusm ment. Kehakasvatuse ja spordi a me kasvatame tahet, vastupidavu püsivust ja visadust distsiplinee tud vormis. Osavus, tähelepanu, tevõtlikus ja otsustamisvõime sportlase peamisi omadusi. Mi ainult kehaline, vaid ka vaim treening on sportlasele olulise tä susega. Meie, kes me oleme jä nud spordivõistlusi, oleme täh

K. Palusalu ja rootslan olümpiamängudel 1936.

ori suvepäevast

epidu pidamas

**võib rahuldustundega ta-
Kooril oli võimalus laulda
isel koosviibimisel soojal
ilmetuste karedus, hoides
jal, mis tavaliselt on ol-**

iga teisipäeva õhtul kell
30 Eesti Maja keskmises saa-
Esimene nn. avaharjutus oli
endatud häälte lahtilaulmise-
a seltskondlikule osale, kus
etati suviseid muljeid ja aru-
tulevikuplaane Naissektsioo-
daamide poolt seatud kerge
iaua ja Maakondade Esindu-
poolt saadetud humalamärja
es. Õnnesoovilauluga tähista-
iste suvel sündinud lauluven-
e, kes suvepäevast osa ei
ud, siinnipäevi.
ohalviibivad lauluvennad
kirjaliku päevakorraga kut-
osavõtuks Toronto Eesti
skoori PEAKOOSOLE-
ST, mis toimub teisipäeval,
septembril s.a. kell 19.30
ti Majas Torontos keskmises
is. **Käesolev teadaanne on
eks kõigile T.E.M'i liikmeile
võtta peakoosolekust.** Päe-
orras on kõik koori funktsi-
id, mis on T.E.M.'i püsimi-
s vajalikud. Kohusetundli-
lauluvennad loodavad kõigi
uvendade osavõtule sellest
rile tähtsast koosolekust.
elmisel tegevusaastal ametis
id juhatuse otsusel on juba
itud ajalehtede tähtraama-
e organisatsioonide tegevus-
ndreisse koori järgmise tege-
asta raamkava, n.is aga tu-
peakoosolekul arutamisele ja
olla muutmisele vastavalt
rielu vajadustele ja hilisema-
esinemiskutsetele. Toronto
ti Meeskoor on tänulik neile
uvendadele ja T.E.M. Nais-
sioonni daamidele, kes on
inud meeskoori huvisid ja
adusi oma südames ja südi-
ning koostöötahteliselt kor-
anud koori asju harmoonili-
kooskõlas tagades sellega
onto Eesti Meeskoori kui
eesti koorilaulu tugisamba
imise.
ärjekordselt koputavad mees-
ri lauluvennad nende keskea-
eesti meeste südametele, kes
kunagi laulnud meeslaulu ja
gil põhjusel eemale jäänud,
ka meenutavad noorematele
ti meestele, kellele on armas
ti meeskoori laul: ühinege
iega — meil on ees tõotusri-
eesti laulu tulevik!

Heikki Paara

gu tuleb kokku

**Veem EPL esindajale
öpul Stokholmis Peapiis-
osalejatega kõigilt mand-**

ikud esindajad, et mõu pidada
iriku edaspidise töö korralda-
mise kohta.
Peapiiskop võtab ka septembri
us osa Shotimaal toimuvast Eu-
pa Kirikute Konverentsist, kus
esindatud peale luterlaste ka
oliku, ortodoks- ja vabakirikud.
PL/KS)

Kuulutamine
„VABA EESTLASES"
täidab oma eesmärgi!

Kilde Eesti spordist

Ralph Viksteni ettekanne Metsaüli-koolis augustis, 1967

SISSEJUHATUS

Muistsete kreeklaste kuningas Solon õpetas oma rahvale „peale auhindade ja suurvõistluste on noorte kehaline karastamine suurim hüve, mida inimene suudaks paluda jumalatelt enesele ja vabariigile, et alal hoida perekonda, koduõnne, vabadust ja isamaa kuulsust". Tundub, et eestlased on need 2000 aastat tagasi öeldud sõnad omaks võtnud, sest nad hindavad isamaad ja võitlevad taas ta vabaduse eest. Olukordadest tingituna, elame ajajärgul, kus eesti rahvas on sunnitud elama laialipillatult üle maailma. Arvesse võttes meie vähest arvu ja piiratud võimalusi, peame igal eluavaldusel näitama oma progressiivset loomis-, saavutus- ja teovõimet ka tänapäeval. Oluline ülesanne sellelaadses tegevuses kuulub kahtlemata meie noorusele ja sportlaskonnale. Minu sõnavõtt täna tahab vanematele meelde tuletada ja noortele ütelda, et eesti sportlaskond on minevikus ja ka olevikus täitnud need kohustused oma rahva vastu. „Siiamaani ja mitte kaugemale 31. 01. 1919.". Sellised read olid Valklas, 25 km Tallinnast ida poole raiutud maantee lähedal asuvasse raudkivisse. See kivi tähistas kohta, kus peamiselt sportlastest ja tublidest isamaalastest koosnev „Kalevi Maleva", sportlase Leopold Tõnsoni juhtimisel, pani seisma idast läheneva vaenlase edasitungi ja tõi võiduka pöörde Vabadussõja käiku.

SPORTLIKU KASVATUSE MÕTE JA EESMÄRK

Kehakasvatus ja sport, see on enesekasvatus harjutustest, kusjuures spordis tuleb juurde võistlusmoment. Kehakasvatuse ja spordi abil me kasvatame tahet, vastupidavust, püsivust ja visadust distsiplineeritud vormis. Osavus, tähelepanu, ettevõtlikus ja otsustamisvõime on sportlase peamisi omadusi. Mitte ainult kehaline, vaid ka vaimne treening on sportlasele olulise tähtsusega. Meie, kes me oleme jälginud spordivõistlusi, oleme tähele pannud seda vaimset tasakaalu otsimist mida vajab sportlane, kes astub tõstekangi juurde, või enne kõrgushüppe tegemist, kui hüppelatt on enam-vähem hüppaja võimete piiril. Meie oleme tihti kuulnud, eriti võistlusmängudes, võistlejad ütlevad, et „täna ei istu". Puudub võime viia füüsilised ja vaimsed võimed tasakaalu, et saavutada maksimaalset tagajärge. Karsked ja korralikud eluviisid distsiplineerivad ka raskemaid iseloome. Sport kujundab maailmavaadet ja teenib sõpruse ja rahu ideaale. Need on mõisted, mis moodustavad sportliku kasvatuse aluse.

KILDE EESTI SPORDIST

Rääkides eesti spordist, ei ole see mitte eestluse pumpamine teile noortele, minu sõnavõtt võib sama hästi käia ka soome spordiarengu kohta teatud nimede ja aegade muudatustega. Mida aga kindlasti tahan rõhutada, et meil mõlemal, maapoegadel, on seda nii-öeldud „soome sisu", mis taotleb lihtsa, talupoegliku, maale lähedase eluviisi tagajärjel vaimselt tervet ja füüsiliselt tugevat rahvast, kes vaatamata kõigile kannatustele, on siiamaani püsinud püstipäi ja saavutanud nii vaimsetel kui sportlikkudel võistlustel rahvusvahelisi tagajärgi. Eesti sport algas juba möödunud sajandi lõpupoolel, kui teatud oskused ja kogemused maadlusspordis jõudsid Eestimaale, kas Peterburist või saksa käsitööliste kaudu. Hiljem, järelaimates rändtsirkustest ja rahvapidudelt nähtud jõukangelasi, tekivad niisugused nimed nagu Mart Liiv ja Tõnu Viideman rahva suhu, kellede jõunumbritest räägiti kaugemale rahvuslikkudest piiridest. Ma tahaksin peatuda esmajoones just raskejõustiku juures, sest maadlus ja tõstespordi (ka laskmises) alal on eestlased saavutanud tagajärgi, mis on pannud kogu maailma meist rääkima. Hiljem liikudes ja kõneledes välismaal, paljud teadsid, et Lurich ja Palusalu olid eestlased, aga kus Eesti asub oli liiga palju küsitud. Eesti spordis on kindlasti üks markantsemaid kujusid Georg Lurich, kes vaatamata tsaariajale esines igalpool eestlasena. Selle Tallinna Realkooli poisi katkemata võitude seeria algas ca 1890, kus ta koos Aleksander Abergi ja Georg Hackenschmidti suursaavutustega panid aluse meie edukate maadlejate ja tõstesportlaste edaspidistele võitudele ja maailmarekordidele. Nende kuulsusrikkast esinemisest tiivustatuna tekkisid mitmed asjast huvitatud grupid, kes armastasid vabal ajal „rinda pista, pommi tõsta, kätt suruda". Harjutati tühjade aitade või ladude ruumides. Tolleaegseid spordipioneere kandis tugev tahe ja ind midagi saavutada, sest pidev liikmete arvu kasv, mis haaras ja sidus tookordset spordinoorust, viis osakondade asutamiseni tolleaegsete laulu ja mänguselts „Lootus'e" ja karskusselts „Valvaja" juurde. Pärast 1910. aastat, kui mitmete muude spordialade viljelejad koondusid ühise perena spordiseltsidesse Olümpia, Kalev, Sport, ühinesid ka raskesportlased nendega ja kavakindla harjutuste tagajärjel läksid vastu võitudele. Ma nimetaksin mõnda juttu eesti raskespordi ajaloost, kronoloogilises järjekorras, missugused oma erakorralisuse poolest väärikšid märkimist.

Tallinna Koolinoorsoo Spordiühingute meister võrkpallis 1929/30. a. Tallinna Reaalkooli meeskond. Pildil vasakult E. Luik, E. Tamm, E. Leis, R. Randmer, A. Lahe ja R. Viksten. Foto: R. Viksteni arhiivist

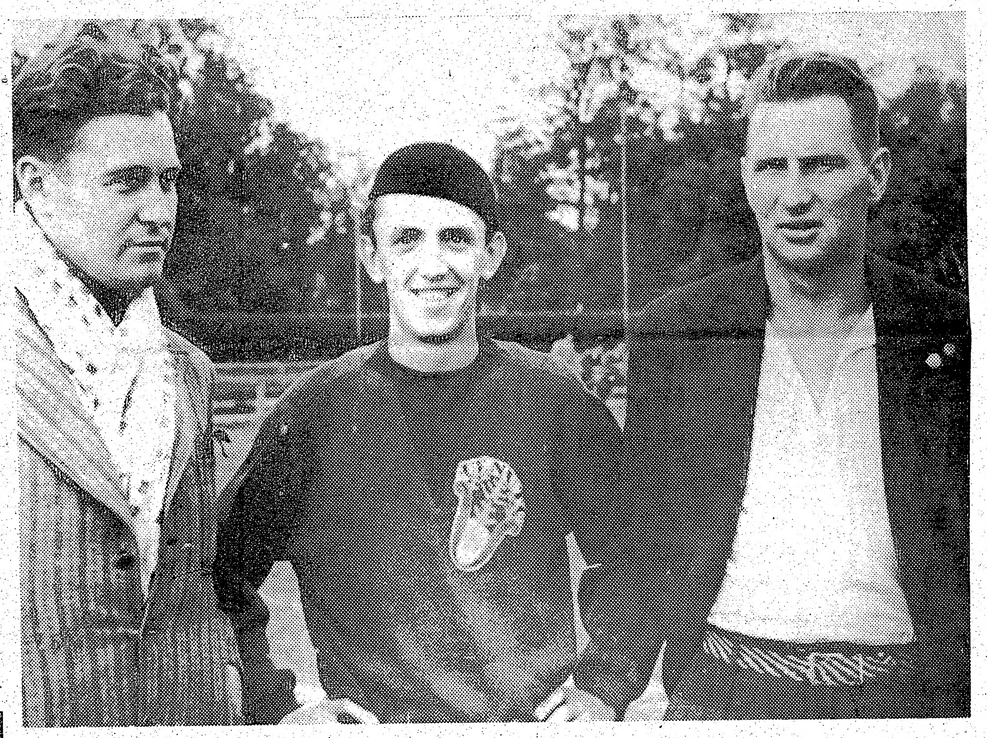

Kolm iseseisvuseaegset nimekat sportlast, vasakult A. Viiding, A. Kuuse ja K. Annamaa.

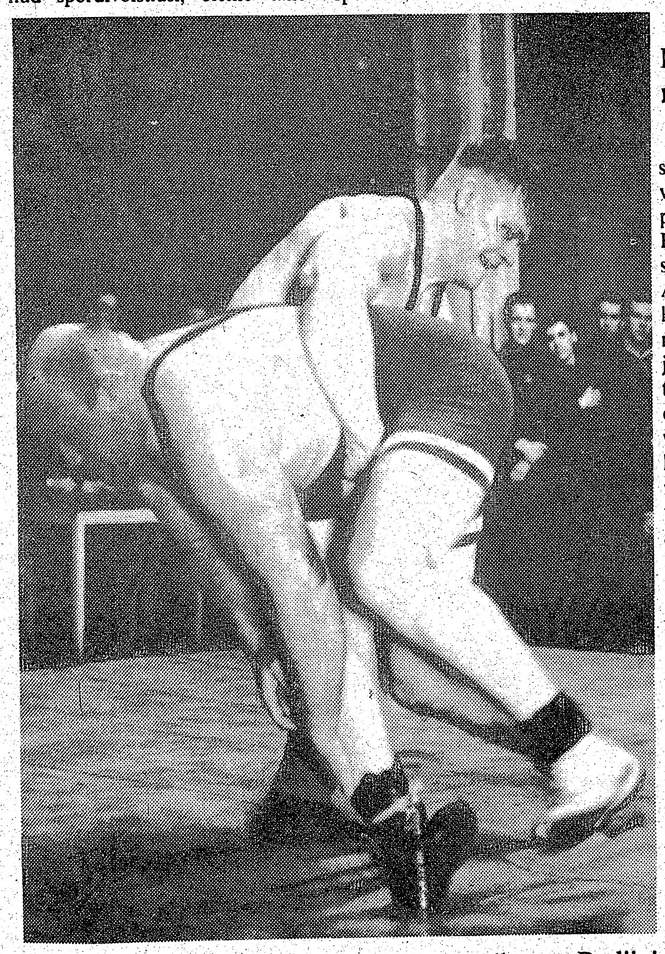

K. Palusalu ja rootslane Nyström maadlemas Berliini olümpiamängudel 1936.

ESIMENE OLÜMPIAMEDAL

1912. a. Stokholmi olümpiamängudel eestlane Martin Klein saavutas pärast 11-tunnilist maadlust hõbemedali. 1936. a. Kristjan Palusalu toob Berliinist raskekaalu kreeka-rooma ja vabamaadluse kuldmedalid, mida pole siiani keegi veel suutnud korrata. Samuti Joh. Kotkas, kes kaotas 1939. a. Euroopa esivõistlustel esimese võistluse seljaga, võites aga kõiki järgnevaid vastaseid seljaga, tuli siiski Euroopa-meistriks. Eestile, oma rahvusvaheliselt tunnustatud raskejõustiku tasemega, anti korraldada Euroopa esivõistlused moodluses 1938 ja maailmameistrivõistlused tõstmises.

Kui Vabadussõja ajal Tartu-Valga teel soomusrongi parandati, käis tihti ühes vagunis, kus oli selleks ruumi tehtud, uus lahing, seekord aga alaliselt kaasaveetava tõstekangiga, allohv. Alfred Neulandi juhtimisel, kes hiljem tõusis maailma parimaks tehnikatõstjaks (kergekaalus).

LASKESPORT

Tahaks peatuda veel eriliselt laskespordi juures, sest see on spordiala, mis eeldab suurt tahtejõudu ja vaimset tasakaalu. Väikese rahvana oleme tunnetanud tõde, et iga üksik kodanik evib suurt tähtsust riiklikus ja rahvuslikus olemasolus. See on avaldunud Eesti loomispäevil, omariikluse ajal ja ka siin paguluses. Eesti laskesportlaste poolt omal ajal võistlustel püstitatud maailmarekorde ületatakse. Selles seisab võistluse mõte. Ka meistritiitlid muutuvad igal järgneval võistlusel, kuid kunagi ei kao Eesti laskesportlaste suured saavutused meie mälestustest. Suursuguseks hindeks Eesti laskespordi tagajärgedele on nähe, et kõikidest võimalikkudest laskespordi maailmarekordidest oli eestlaste nimel üks neljandik enne II maailmasõja algust. See on parimaks tõendiks eestlaste visadusest, tahtest ja järjekindlusest. See on see eesti-sisu.

(järgneb)

KATUSETÖÖD
uued ja parandamine.
Soome ehitajad
Veli Salminen 492-1351
Metro licence 2422

Nr. 68

SPORT

Eesti Masterid võitsid kolmandat korda rändkarika

Saavutati üks Kanada, kolm Välis-Eesti rekordit

Laupäeval, 6. septembril peeti York ülikooli staadionil Eesti klubi korraldusel Kanada Masterite klubidevahelised karika-meistrivõistlused. Punktide kogusummas, kusjuures igal alal igast klubist kahe parema tagajärg arvestati, tuli ülekaalukalt esikohale kolmandat aastat järjest Eesti Masterite meeskond 12440 punktiga, võites rändkarika. Teiseks jäi Scarborough Masterite klubi 10528 punktiga ja kolmandaks Masters Sprint Club 9521 punktiga.

Võidukas eestlaste meeskonnas saavutasid punkte: A. Jaago — 2430, K. Trei — 2333, V. Sadul — 1686, A. Ernesaks — 1498, J. Roos — 1475, E. Leps — 881, J. Lents — 779, U. Limit — 710 ja V. Kõresaar — 648.

Tehnilised tagajärjed:

100 m jooks: M 60 — V. Sadul 13,76 — 848 p.

M75 — A. Ernesaks 16,52 — 796 p. — K. Trei 16,56 — 788 p.

400 m jooks: M60 — V. Sadul 65,04 — 838 p.

M75 — A. Ernesaks 79,44 — 702 p. — uus Kanada ja VE rekord.

1500 m jooks: M45 — E. Leps 4.39 — 881 p. — uus VE rekord (pronks medal), — V. Roos 5.00 — 775 p.

5000 m jooks: M65 — U. Limit 12.48,2 — 710 p.

M45 — J. Roos 17.51,8 — 700 p.

Kaugushüpe: M75 — K. Trei 3.92 — 972 p. (hõbemedal).

M60 — A. Jaago 4.58 — 801 p. — uus VE rekord, — J. Lents 4.47 — 752 p., — V. Sadul 4.38 — 711 p.

Kõrgushüpe: M65 — V. Kõresaar 1.25 — 648 p.

M75 — K. Trei 1.13 — 630 p.

W60 — Helgi Pedel 1.15 — 560 p.

M60 — A. Jaago 1.20 — 440 p.

Kuulitõuge: M60 — A. Jaago 12.06 — 919 p. (kuldmedal), — J. Lents 10.83 — 779 p.

M65 — V. Kõresaar 9.44 — 687 p., — V. Lood 9.08 — 630 p.

Kettaheide: M75 — K. Trei 28.28 — 721 p.

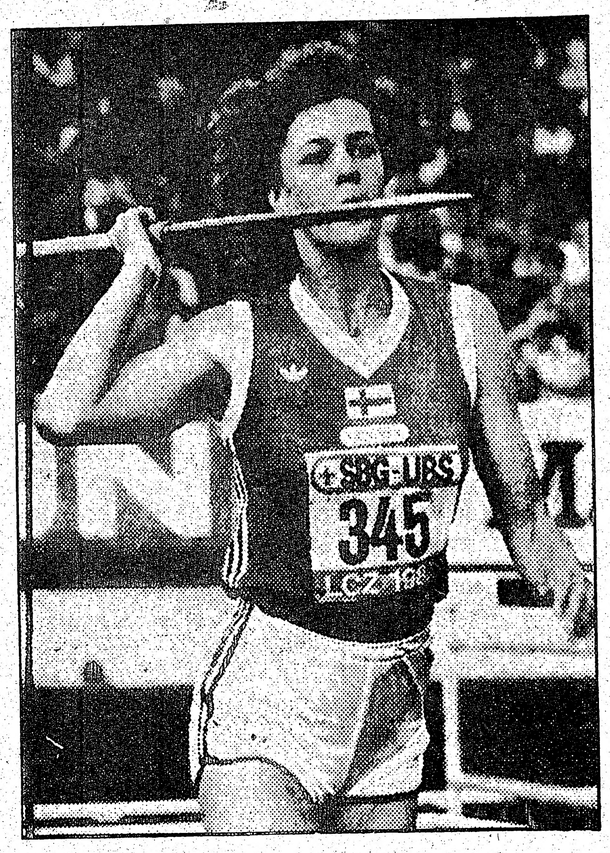

Tiina Lillak, eesti päritoluga soome kuulus naisodaviskaja ja endine maailmarekordiomanik tegi Soomes, Iisalmis peetud kergejõustikuvõistlustel selle suve pikema viske 72.42.

M60 — A. Jaago 35.36 — 710 p., — J. Lents 33.66 — 663 p.

M65 — V. Kõresaar 29.76 — 613 p., — V. Lood 27.92 — 556 p.

M75 — A. Ernesaks 21.32 — 453 p.

3 km käimine: (väljaspool karikavõistlust katsealana)

M45 — J. Roos 15.26,73 (kuldmedal)

Võistlejaid osavõtuks oli registreeritud 114 umbes 20-st klubist, kohale ilmus neist 90. Osavõtjaid oli peale Ontario keskuste veel Quebecist, Nova-Scotiast ja Michiganist.

Võistluste üldjuhiks oli Arvo Tiidus ja raaliga tagajärgede arvestus oli dr. Jaan Roos'i kätes ning juhtimisel. Kohtunikena ja abilistena tegutsesid nii staabis kui ka väljakul kanada kohtunike kõrval veel Elaine Kalm, Lija Breslin, Elga Meri, K. Pehtla, L. Saar, T. Vellend, Ü. Vastopä, L. Joselin, E. Ründva, E. Luksepp, L. Mann, R. Meri, A. Oiling ja M. Sadul. Eesti ettevõte „Raywall Kitchens" omalt poolt varustas kõik kohtunikud ja teised asjaosalised kollaste T-särkidega, mille eest eriline tänu ja tunnustus hr. Väärsi'le.

V. K.

VIII Põhja-Ameerika maailmameistrivõistlused orienteerumises

VIII Põhja-Ameerika maailmameistrivõistlused orienteerumises toimusid 16./17. augusti nädalalõpul Horseshoe Valley suusakuurordi lähedal Ontarios.

407 osavõtja hulgas oli 150 ameeriklast (rohkem kui Ontariost) ja üksikvõistlejaid Inglismaalt, Soomest ja Shveitsist. Eestlasi oli nimekirjas kolm: Hans Tammemägi M40 klassis, John Tammela ja Theo Vellend M55 klassis. Esimene tuli laupäeval 28-ndale kohale ja viimane 20 võistleja hulgas laupäeval 9-ndale kohale ja pühapäeval 7-ndaks ning kahe päeva peale kokku paremuselt teise ontariolasena 8.-ks. M55 klassi võitis mõlemal päeval ameeriklane Al Smith. Tammela tagajärg jäi kahjuks teadmatuks. Täielikud tagajärjed ilmuvad kunagi hiljem.

Ilm oli mõlemal päeval väga ilus ja maastik mitte väga raske. (Vellendi aeg laup. 5.2 km rajal oli 78 minutit).

Võistlusklassis, kus oli 50 osavõtjat, võitis Mark Adams Montrealist. Mitmekordne Kanada meister Ted de St. Criox jäi kolmandaks. Samas kohas saavutas parima kanadalase tagajärje ka ta isa M55 klassis.

„VABA EESTLANE"

on valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

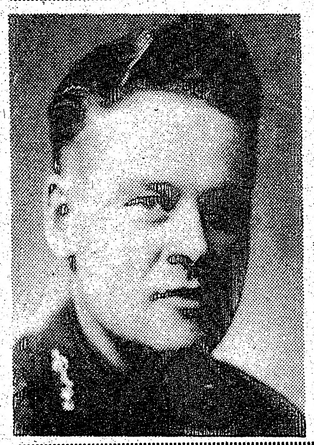

Tulid, olid ja põgenesid

Kui venelased hävitasid Eesti iseseisvuse

14.

Pildil seal seinal olid siiski omad „tagajärjed". See tekitas meie vastu mõnede usalduse kaotamise ja oli juttu, et Säägid on ka kommunistiks hakanud. Leiti veel teisigi kahtlustusi, et näed, käib venelastega läbi ja võtab oma juurde korterisse Venemaa kommuniste, Venemaalt tulnud venelanna jne. Kes oli teadlik, see muidugi naeris. Üks kunagine sõber oli öelnud Petseri Eesti Panga direktor Kaseorule, et „see fotograaf pr. Säägi on küll kommunist". Kaseoru küsinud, miks? Vaata kui palju kommuniste käib tema ateljees pildistamas ja ta käivat ka kommude koosolekuid pildistamas. Kaseoru oli sellepeale vastanud: „Kulla mees, siis olen mina küll suurem kommunist kui pr. Säägi, sest pangas käib neid kommuniste palju rohkem kui Säägi fotoateljees".

„Isakese" pildi võtsime siiski maha ja muretsesime palju parema, isegi raamiga. Seda me küll seinale ei pannud, vaid hoidsime ateljee ooteruumi laual „isakene" allpool ja pildi tagumine pool ülesval, et kui Popov juhtub veel meie poole tulema, siis on kohe näidata, et muretsesime parema pildi ja raamisime ära. Aga Popov enam meile oma nägu ei näidanud.

Varsti likvideeris abikaasa ka fotoateljee ning andis fotomaterjali üle fotograaf Matal'ile. Põhjus likvideerimiseks oli, et tihti käidi abikaasat pildistama kutsumas ja kui ta ütles, et tal ei ole aega pildistama minna, siis küsiti kohe aparaati. Andku aga aparaat nende kätte, küll nemad ise pildistavad. Meil oli väljas ja koosolekute jne. pildistamiseks ostetud Cintax, mis maksis 650.00 Eesti Vabariigi krooni, see oli kaitseväele ostetava kõige kallima ratsahobuse hind. Anna see venelastele lõhkuda, on kahtlane, kas seda enam kätte saabki. Kui fotoateljee oli suletud, silt ja reklaam-pildid kõrvaldatud, siis keegi enam ei tülitanudki. Abikaasa ise oli tihti Tartus oma õe juures.

Siis valitses venelanna maja. Abikaasa sai selle venelannaga hästi hakkama, ta ei olnud kommunist, oli ülikooli lõpetanud naine. Tal oli Venemaa olukorrast väga palju rääkida. Oli sedagi öelnud, et kui tema hakkas Eestisse sõitma ja tahtis oma mantlit kaasa võtta, siis ta ema oli keelanud ja öelnud, et sõidad nii rikkasse riiki nagu seda on Eestimaa, sellega on häbi sinna minna. Ta ei olnudki seda kaasa võtnud ning ta peigmees ostiski Eestis talle uue mantli.

Kord, kui jälle Petseris olin, tuli minu juurde Linteri trükikoja laduja ning ulatas mulle ühe paberi, mõlemad pooled täiskirjutatud, käskides mul seda polgu punasesse nurka seinalehe juurde panna. Vaatasin, et allkirjaks on minu nimi. Küsisin siis, mis siin on kirjutatud ja kes lubas minu allkirja sellel tarvitada? Ta ütles, et loe! Kirjas seisis pikk jutt kuidas Pätsi valitsus oli lasknud töörahva reeturitele igale poole mälestussambaid püstitada. Peale selle veel palju põlastatavat loba. Ma ei lugenudki seda kõike läbi, rebisin oma nime paberilt ära, ulatasin selle temale tagasi ja ütlesin: „See pista omale peesse ja ära minu juurde enam kunagi tule!" Mina teda ei kartnud, teadsin, et ta ei ole kompartei liige, vaid tahtis sinna pääseda „pugemisega", otsides oma sooviavaldusele soovitajate allkirju.

☆

Laagris oli kord ja distsipliin vali. Harilikult võisid ohvitserid ajutiselt laagrist lahkuda ning nädalalõppudel ka kaugemale sõita. Sõduritele anti aga öö- ja 36-tunnilised „linnaload".

Järsku, maikuu esimesel poolel, keelati kõigil laagrist lahkumine, kaasaarvatud ohvitserid. See tekitas mitmesuguseid kahtlustusi ja omavahel arutati läbi kõik võimalikud põhjused. Need selgusid aga alles siis, kui hakkasid järgnema masendavad sündmused. Neid nimetati tollal taktikalistele õppustele minekuks . . .

Ühel hilisõhtul hüüti Petseri 171. polgus mõned ohvitserid, allohvitserid ja ka üks eraisik nimepidi ette ning käsutati polgu söögisaali, kus polgu komissar neile teatas, et neil tuleb kohe valmis panna lahinguvarustus ärasõiduks öistele taktikalistele õppustele Petserimaal. Mahajäänuile oli see öine õppus suureks mõistatuseks, sest varem ei olnud sellest midagi kuulda. Arusaamatuks jäi ka, miks võeti kaasa üks eraisik ja allohvitsere, kui õppus oli määratud ohvitseridele! Olukord muutus pingerikkaks ja ärevaks.

Kui „õppustele" saatmisest oli möödunud juba kaks ööpäeva ning keegi saadetuist polnud tagasi tulnud, hakkasid liikuma mitmesugused kahtlustavad kuulujutud. Meeleolu langes veelgi. Nähtavasti märkas seda ka polgu komissar. Kolmandal päeval käsutati ohvitserkond polgu söögisaali, kus komissar alustas juttu järgmiste sõnadega:

„Teie, seltsimehed, olete juba kindlasti märganud, et õppustele sõitnud seltsimehed ei ole tagasi tulnud. Ma pean teile ütlema, et nad enam mitte iialgi ei tule tagasi, sest nad on arreteeritud ja kohtu alla antud, kuna need mehed olid pidevalt spioneerinud ühe vaenulise riigi kasuks. Neid oli varem hoiatatud, kuid nad ei reageerinud sellele ja nüüd nad saavad ärateenitud palga! Teie, seltsimehed, tehke aga oma tööd rahulikult edasi, sest teid ei puuduta keegi!"

See lubadus ja manitsus loomulikult kedagi ei rahustanud. Keegi ei suutnud juhtunut unustada. Üldine meeleolu oli rusutud, masendatud äraviidud sõprade ning teadmatu tuleviku pärast.

Elamine ja tegevus sellises olukorras oli äärmiselt kurnav. Pidev kahtlus oli mõtteis, millal tuleb minu kord? Elades laagrioludes telgis, jätsime ööks telgi tagaseina avause kiireks põgenemiseks, kui tullakse meid „õppustele" kutsuma. Minul oli isegi redupaik setu külas ühe tuttava peremehe juures olemas. Pidasime ka omavahelist öist valvekorda.

Kuna ma ei olnud nädal aega Petseris käinud sealseid haigeid hobuseid ülevaatamas ja ravimas, siis lubati mul sõita Petserisse, kuid oma korterisse ega mujale ei lubatud minna. Kodus oli juba teada, et mehi on ühel ööl veoautodega Petseri Kaitseliidu Majja toodud, kuid rohkem pole midagi kuulda olnud.

(Järgneb)

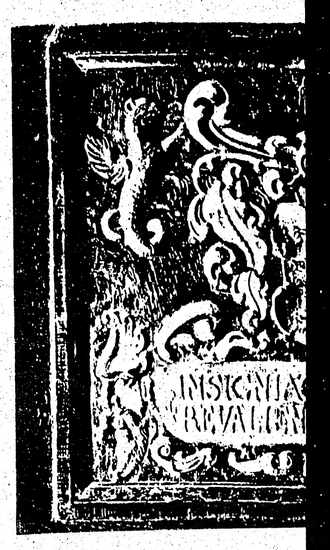

Tallinna lin

Tallinna raekod

(2)

Teine samas asupaigas on ra kivist linnavapp 1652. aastast, dinakeelse tekstiga: „INSIGN CIVITATIS REVALIENSIS: A NO 1652".

Paguluses ilmunud publikatsio nide taustal on sageli kõned osundatud, et Tallinna raeko portaalil on lause, mis tõlgitu kõlab: „Õigus jääb ja ei lase e mitte maha suruda — tema peavad taganema kõik kurjad sa kavalused".

Käsitletav raamat annab s salmiku kohta erineva kirjeldu Nimelt, õiglusjumalannat (Justi kujutav paekivist reljeeftahvel pärit 1629. aastast, kuid on r kotta paigutatud alles 1882. a tal, millal see eramajast Viru t nr. 4 üle toodi. Raamat kahjuks märgi selle reljeefi täpset asuk ta. Tahvlil on järgmine salm „Recht bleibt und lest sich ni unterdrücken — ihm müs weichen alle böse tücken". Tal kõrgus on 2 m ja laius 0,75 mis vaevalt saaks olla portaali k nistusena.

1708. aastal asetati raekoja p uksest paremal pool oleva s külge kaelaraud ja neli rõng (käte ja jalgade jaoks), mis mõeldud häbipostiks neile sead rikkujaile, kelle süütegu ei ul nud selle määrani, et ta oleks rinud kaagile asetamist.

18. sajandil teostatud remo dest on kõige sagedasemad ja lukamad parandused torni juu

Praegune tornialus välisse on ehitatud 1877. aastal, kui koja terve idapoolne fassaad ber kujundati ja lammutati asunud, juba keskajast pärit majalukustaja kasutada olnud hoone.

Raekoja ülemine kord koos tervet hoonelaiust täitvast endi n.n. „kodanikesaalist" ja selle val (idapool) asuvast raesaa millega liituvad vähemad ho idapoolses osas asuvad ruu Kodanikesaal on aga hiljem s ehitatud vaheseinte ja lage jaotatud mitmeks eriruumiks.

Raekojas on varem asunud u pealiskaunistust kujutav re sanss-stiilis nikerdis, mis 1646. aastast, mis hiljem on gutatud Linnaarhiivi. Niker keskel asuval mustaksvärvitud bil on järgmine kuldvärviline ri: „1646. Gott gebot den Ric und sprach: Verhöret Ewre Bri und Richtet Recht zwischen Je man. Kein Person solt Ihr im richte ansehen, sondern solt

õhja-Ameerika mameistri-used teerumises

Põhja-Ameerika maailma-istlused orienteerumises 16./17. augusti nädalalõ-eshoe Valley suusakuuror-l Ontarios.

osavõtja hulgas oli 150 st (rohkem kui Ontariost) kvõistlejaid Inglismaalt, ja Shveitsist. Eestlasi oli s kolm: Hans Tammemä-klassis, John Tammela ja lend M55 klassis. Esime-laupäeval 28-ndale kohale e 20 võistleja hulgas lau-ndale kohale ja pühapäe-ks ning kahe päeva peale aremuselt teise ontariola-s. M55 klassi võitis mõ-päeval ameeriklane Al ammela tagajärg jäi kah-dmatuks. Täielikud taga-nuvad kunagi hiljem.

li mõlemal päeval väga maastik mitte väga raske. aeg laup. 5.2 km rajal nutit).

sklassis, kus oli 50 osa-õitis Mark Adams Mont-Mitmekordne Kanada ed de St. Criox jäi kol-Samas kohas saavutas anadalase tagajärje ka ta klassis.

BA EESTLANE"

valvel eestlaskonna üldhuvide eest!

p, L. Mann, R. Meri, A. a M. Sadul. Eesti ettevõ-aywall Kitchens" omalt arustas kõik kohtunikud asjaosalised kollaste T-a, mille eest eriline tänu stus hr. Väärsi'le.

V. K.

seltsimehed ei ole tagasi Ma pean teile ütlema, et m mitte iialgi ei tule ta-t nad on arreteeritud ja lla antud, kuna need me-pidevalt spioneerinud ühe riigi kasuks. Neid oli oiatatud, kuid nad ei rea-sellele ja nüüd nad saa-teenitud palga! Teie, seltsi-tehke aga oma tööd rahu-lasi, sest teid ei puuduta

badus ja manitsus loomu-dagi ei rahustanud. Keegi ud juhtunut unustada. Ül-eleolu oli rusutud, masen-raviidud sõprade ning tead-ieviku pärast.

ne ja tegevus sellises olu-ii äärmiselt kurnav. Pidev oli mõtteis, millal tuleb ord? Elades laagrioludes atsime ööks telgi tagaseina kiireks põgenemiseks, kui meid „õppustele" kutsu-nul oli isegi redupaik setu he tuttava peremehe juures Pidasime ka omavahelist vekorda.

ma ei olnud nädal aega käinud sealseid haigeid d ülevaatamas ja ravimas, ati mul sõita Petserisse, na korterisse ega mujale ei minna. Kodus oli juba t mehi on ühel ööl veoau-Petseri Kaitseliidu Majja kuid rohkem pole midagi olnud.

(Järgneb)

kirjandus • kunst • muusika

Tallinna linnavapp a. 1652.

Tallinna raekoda vanim Baltikumis

(2)

Teine samas asupaigas on raidkivist linnavapp 1652. aastast, ladinakeelse tekstiga: „INSIGNIA CIVITATIS REVALIENSIS: ANNO 1652".

Paguluses ilmunud publikatsioonide taustal on sageli kõnedes osundatud, et Tallinna raekoja portaalil on lause, mis tõlgituna kõlab: „Õigus jääb ja ei lase end mitte maha suruda — tema ees peavad taganema kõik kurjad salakavalused".

Käsitletav raamat annab selle salmiku kohta erineva kirjelduse. Nimelt, õiglusjumalannat (Justitia) kujutav paekivist reljeeftahvel on pärit 1629. aastast, kuid on raekotta paigutatud alles 1882. aastal, millal see eramajast Viru tän. nr. 4 üle toodi. Raamat kahjuks ei märgi selle reljeefi täpset asukohta. Tahvlil on järgmine salmik: „Recht bleibt und lest sich nicht unterdrücken — ihm müssen weichen alle böse tücken". Tahvli kõrgus on 2 m ja laius 0,75 m, mis vaevalt saaks olla portaali kaunistusena.

1708. aastal asetati raekoja peauksest paremal pool oleva seina külge kaelaraud ja neli rõngast (käte ja jalgade jaoks), mis oli mõeldud häbipostiks neile seaduserikkujaile, kelle süütegu ei ulatanud selle määrani, et ta oleks väärinud kaagile asetamist.

18. sajandil teostatud remontidest on kõige sagedasemad ja kulukamad parandused torni juures.

Praegune tornialus välisseinal on ehitatud 1877. aastal, kui raekoja terve idapoolne fassaad ümber kujundati ja lammutati seal asunud, juba keskajast päritolev, majalukustaja kasutada olnud eluhoone.

Raekoja ülemine kord koosneb tervet hoonelaiust täitvast endisest n.n. „kodanikesaalist" ja selle kõrval (idapool) asuvast raesaalist, millega liituvad vähemad hoone idapoolses osas asuvad ruumid. Kodanikesaal on aga hiljem sisseehitatud vaheseinte ja lagedega jaotatud mitmeks eriruumiks.

Raekojas on varem asunud ukse pealiskaunistust kujutav renessanss-stiilis nikerdis, mis pärit 1646. aastast, mis hiljem on paigutatud Linnaarhiivi. Nikerdise keskel asuval mustaksvärvitud kilbil on järgmine kuldvärviline kiri: „1646. Gott gebot den Richter und sprach: Verhöret Ewre Brüder und Richtet Recht zwischen Jederman. Kein Person solt Ihr im Gerichte ansehen, sondern solt den Kleinen hören wie den Grosen und für niemands Person Euch schewen den das Gericht Amt ist Gottes. Deyter (O-noomium am l. c." („Jumal käskis kohtumõistjaid ja ütles: kuulake oma vendade vahel ja mõistke õigust igaühe vahel. Kedagi ei tohi Teie kohtus eelistada, vaid peate alamat kuulama nii kui ülemat ja kedagi ei pea Teie kartma, sest kohus on Jumalast").

Kuna raesaali kasutati sageli kohturuumina, siis see oli ühenduses väikese ukse ja selle taga saali all asuva piinakambriga.

Kodanikesaali kasutati keskajal mitmesugusteks koosviibimisteks, kaubanduslikeks tehinguteks, etenduste andmiseks jne.

Manitsustahvel raesaali viiva ukse kohal, kuldtähtedega kiri mustal tahvil (suurus 1,35 x 0,70 m), omab pikema saksakeelse teksti, mis eestikeelses riimitud tõlkes oleks järgmine:

Esiteks, — kui teie nõukoosolekul olete käinud,
Hoidke, et Teie vanne Jumala ees poleks meelest läinud.
Teiseks, mitte eraasju ette kanda,
Vaid ühiskondlise kasu mõttes aru pidada, nõu anda.
Kolmandaks, vaese õigus tuleb jalul hoida samuti kui rikka,
Siis saab Jumala arm teile osaks ikka.
Neljandaks, kurjategijaid armuta karistama peate,
Nii oma valitsuse heana püsima seate.

Manitsus Tallinna raehärradele aastast 1650.

Unustate aga seda ja Jumala tahet
haavate mittetäitmisel,
Siis karistatakse teid põrgutule
loitmisel.

☆

Auahnus ja riid vaimulikkude
ringis,
Rahutust sünnitab kirikupingis.
Valitsuses vihavaen ja omakasu,
Pahele valmistab asu.
Kodanikkude keskel isemeel,
Linnad võib kukutada õnnetuse
teel.
Häda, oh häda sel linnal heal —
Kellel sarnane nuhtlus peal.

☆

Ole jumalakartlik, räägi tõtt,
Tee õigust ja ära karda kedagi.

☆

1600

Piibliainelised nikerdused ja maalingud leiduvad peamiselt raesaali esemetel ja seintel. Gobelääne (piltvaipu), mis pärit 1547. aastast, kasutati raesaali seinte kaunistamiseks pidulikumate koosolekute ja vastuvõttude puhul.

Hanno Kompus, oma raamatus „Picturesque Estonia", ütleb raekoja sisekaunistuste kohta: „trepikoja seintesse müüritud reljeefsete vappide ja sümboolsete figuuride kõrval pälvib erilist tähelepanu raesaal, mille nikerdatud ja maalitud dekoratsioon on laitmatult säilitanud oma algupärase kuju. Ei ole huvituseta märkida, et puusse nikerdatud friis ümber ruumi, jahistseenid ornamentaalseis väätides, on Rootsi kuninga Johan III kingitus Tallinna raele. Pidulikel puhkudel see saali ehe veelgi rikastub, kui välja tuuakse vanad seinakatted, flandria piltvaibad, mis rae tellimisel valmistati 1547. aastal just Tallinnale — nad kannavad linna sissekootud vappi."

Raamatu koostajad võtavad raekoja ajaloolise ülevaate kokku järgmise hinnanguga: „Tallinna raekoda on ainukene keskaegne raekoda Eestis. Ta väärtus tõuseb veelgi, kui teame, et ta on ainukene kogu Baltimail ning üks õige väheseid ka kogu Põhja-Euroopas. Pealegi on ta üks neist vähestest Euroopas säilinud nii vanadest raekodadest, milline on tänapäevani säilitanud oma algupärase, ehitusajalooliselt nii väärtusliku kuju.

Est

Jõudnud oma käekirjani

Kai Käärid viie kunstinäituse lävel

Aasta tagasi soovitas Kai Kääridi agent, et ta lõpetagu tegevus tantsuõpetajana ja pühendagu end täiesti loovale tööle. Nüüd on viljakas aasta möödunud ja ees on viis näitust, kus Kai Käärid ühe või rohkema tööga esineb. Informeerimaks „Vaba Eestlase" lugejaid, küsitleme kunstnikku tema kodus.

Kai Käärid õhkub vaimustusest, ta on avastanud uue väljenduslaadi, milles erinevas struktuuris ta näeb oma kunstnikusilmade kaudu loodust. Ta ütleb, et ta tunneb nagu hakkaks professionaalseks saama. Seda professionaalsust on tundnud ka ta agent, kes teda julgustas juba eelmisel aastal kahe kunsti teenimisest loobuma ja soovitas nüüd teha, et loogu seda kuidas ta tahab ja tunneb.

Need on akvarellid, kus ta on püüdnud kujundada reljeefsust, kus akvarell on saanud sulavama tehnilise voolavuse. Mõni töö on nagu tükkidest kokku pandud. Üksikute juures on kollazhi kasutatud tulemusele veelgi suurema efekti andmiseks.

Kai Käärid on tugev töötaja, töötades kuni 16 tundi päevas. Iga päevaga on enam loomingulist avastamisrõõmu, on tunne, et midagi uut hakkab värvides nähtavale tulema. Nüüd see on pääsenud arenema ja uutesse vormidesse teed leidma, katsetades sellejuures ka uute paberisortidega, kuhu värv jääb püsima ja kus värvikorra paksus on paremini kontrollitav. Seda kuhugile jõudmist on märganud need, kes zhüriiliikmeina on valinud töid eesolevaile näitustele.

Kai Kääridil on praegu ees viis näitust, kus ta esineb mõne tööga. Esimeseks **University Womens Club näitus klubi galeriis** (162 St. George St., Bloor St. W. nurgal), mis avatakse 21. septembril ja jääb avatuks oktoobri lõpuni. Seal on väljas viis suuremõõtmelist uues stiilis loodud tööd.

Selles University Womens Club'is on ta liige, kuulub klubi komiteesse ja on üks viiest klubi kunstnikust. See on internatsionaalne klubi, kus on liikmeid igalt poolt maailmast. Klubil on oma maja, kus praegu tehakse uuendusi galeriiruumide laiendamiseks. Galerii kõrval on veel ruumid klubiliseks tegevuseks, söökla, baar ja külalisruumid.

Kai Kääridi akvarell „Valged roosid" (1986).

Teine näitus on **Eesti Kunstnike Koondis Torontos, EKKT aastanäitus,** mis seekord toimub North York Public Library ruumes, 35 Fairview Mall Dr. See avatakse 1. okt. ja jääb avatuks kuu lõpuni. Kai Käärid esineb seal ühe uuestiililise tööga „Valged roosid" (Foto sellest käesoleva vestluse juures).

Käärid on ainsa eesti kunstnikuna jäänud püsima **Cosmopolitan Club'i** juurde, mille mitmekultuurilises programmis toimub 5. okt.—2. nov. klubi 14. aastanäitus eelmistest aastatest tuttavas O'Keefe teatrihoone vestibüülis. Kääridil on seal esitatud kolm tööd.

Neljas näitus on **Toronto Watercolour Society zhüriinäitus North York "Y"** ruumes, Sheppard Ave. E. ja Bayview Ave. nurgal. Avatakse 10. okt. ja kestab 29. oktoobrini. Kääridil on seal kaks tööd, jällegi tänavusuvisest perioodist.

Viies näitus on **North York Art Council'i näitus,** 7 Edithvale Dr. asuvas galeriis. Avatakse 15. okt. ja kestab 27. oktoobrini. Kääridil on esitatud kaks tööd liblikate seeriast.

Kai Käärid kurdab, et raamimine on väga kalliks läinud, kuid zhüriinäitustel peavad tööd olema hästi raamitud, muidu võidakse need kohe diskvalifitseerida. Ta tööd raamitakse kohas, kus on kümne aasta kogemused tema tööde raamimisel ja kus isiklikult hoolitsetakse, et need oleksid kooskõlastatud tööga. Raamimisettevõte juures on ettenäha tulevikus oma galerii, kus praegu ehitatakse ümber vanemat maja kunstihooneks. Kauane kontakt on eeliseks, et Kääridil on sealgi võimalus oma töid välja panna.

Lühikesele sügisperioodile koondatud näitustest osavõtt on tingitud suvisest pingelisest tööst. Tunnetusest et ollakse valmis omakäelise stiiliga looma hinges pulbitsevat ja värvides ilusevat, on andnud tööks jõudu ja indu.

Kui varem oli suvel Kääridi kodu õuel näha tütarlapsi tantsuharjutusi tegemas Kai Kääridi juhatusel, siis nüüd teeb kunstnik tantsuõpetamisega tegemist vaid niipalju kui on vaja enese füüsiliselt vormis hoidmiseks, et loominguvorm ja loojavorm oleksid tasakaalustatud.

Algava kunstihooajal on Kai Kääridi uuelaadne looming kahtlemata üheks huviäratavamaks saavutuseks meie kunstiloomingus.

HO

Uus skaudiaasta Lembitu Malevas

Üksus värbab uusi poisse — avakoondus 27. septembril

Igal sügisel algab skautidel uus sisetegevuse hooaeg regulaarsete koonduste ja skaudiõppustega. Skautüksus Lembitu Malev koguneb pärast juhtide Maapäeva 13./14. septembril Kotkajärvel uue tegevusaasta pidulikuks avakoonduseks laupäeval, 27. septembril kell 11.00 Peetri kiriku ruumides.

Lembitu Maleva suvelaager toimus tänavu Kotkajärvel 5.—13. juulini 40 osavõtjaga. Laager kandis Paralepa nime ja tähistas poolsajandi eest toimunud Eesti kõigi aegade suurimat noortelaagrit Haapsalu-Paralepas. Skautide ja vendurite põnevamaks laagriprogrammiks oli kanuuretk Algonquini Parki. Noolepoisid veetsid kogu nädala Kotkajärvel, mängides kordamisi muinas-eesti sõdalasi ja indiaanlasi. Noolepoisid ehitasid ka päris-Paralepa suurlaagri mudeli, harjutasid igal päeval õhupüstolitega laskmist ja õppisid laagri kestel 150 uut sõna eesti keelt.

Pärast laagrit viibis üks Lembitu juhte — Andres Loorits — Saksamaal ülemaailmsetel eesti noortejuhtide õppepäevadel.

Lembitu poisid moodustasid ka Kanada esinduse tuumiku Ühendriikides Järvemetsa 30. juubelilaagris.

Vaheldusrikas skaudisuvi on nüüd selja taga. Lembitu Malev alustab uue hooga oma 38. tegevusaastat. Lembitu tegutseb perekonna-üksuse süsteemis. See tähendab, et skauditöös kaasategijateks on kutsutud ka poiste vanemad ja õed-vennad. Kogu perekond saab osaleda üksuse laagrites, lumelaagrites ja väljasõitudel ning kasutada üksuse Lembitu küla Kotkajärvel ning varustust oma perekonna üritustе puhul.

Igal aastal tuleb uusi poisse Lembitu Maleva ridadesse. Peamiselt on need hundud, noolepoisid 6—8 eluaastates.

Teadaolevatele uustulnukatele on välja saadetud kutse ja värvimisraamat „Meie ootame sind".

Kui mõni noolepoisiks tulcja ei olc kutsct saanud, siis helistage juhtidele. Värvimisraamat saadetakse kohe välja.

Poiste registreerimiscks ja informatsiooniks palub üksus kasutada järgmisi telefone: hunduparviku juhid Enno Agur — 485-9889, Riina Kindlam — 763-6840, maleva juht Harold Kivi — 221-9735 ja maleva vanem Heino Jõe — 766-5107.

Lipusõlm peab olema tuule- ja tormikindel. Noolepoiste juht Riina Kindlam õpetab lippuritele Paralepa laagris, kuidas lippu siduda liini külge. Lippurid — vasakul Peeter Musta, paremal Robert Arro. Foto Jämesäär.

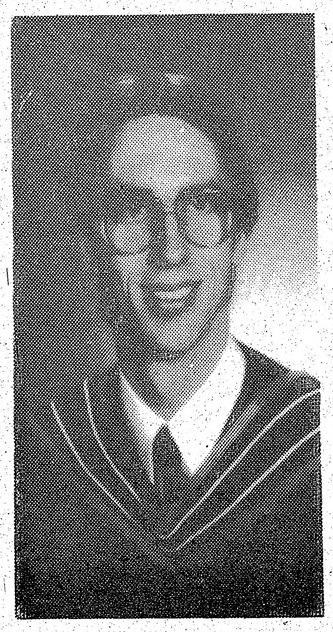

ERIC PAHAPILL

sündinud 9. aprillil 1961. a. Lõpetanud Toronto Ülikooli 1984. a. B.A.Sc. kraadiga tööstusliku insenerina. Jätkas õpinguid Toronto Ülikoolis, lõpetades 1986. a. kevadel Master of Business Administration kraadiga. Töötab Sangamo Canada, Schlumberger firmas. Akadeemiliselt kuulub Korp! Fraternitas Esticasse.

ANDKE OMA OSA

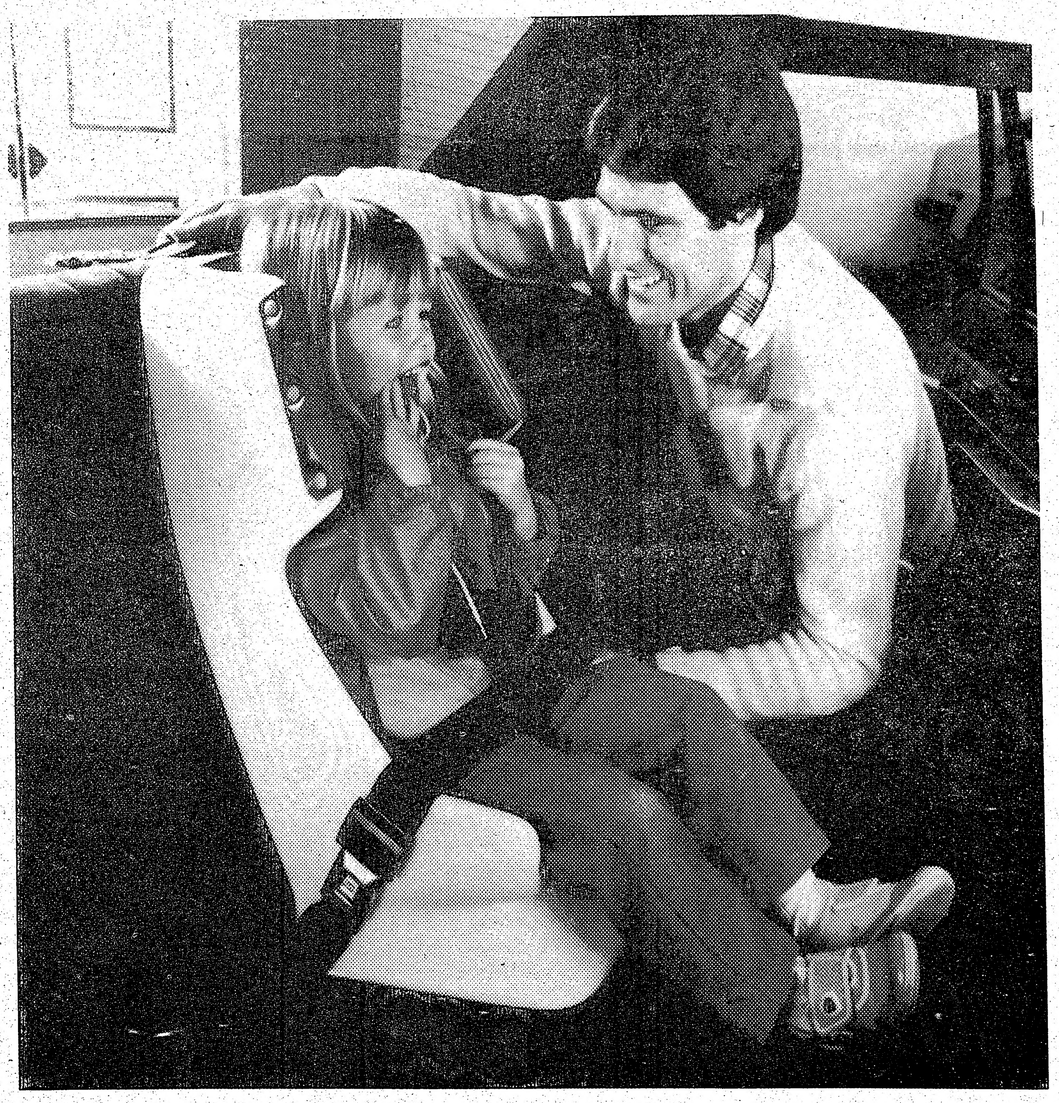

Igal aastal saab Kanadas autoõnnetustel umbes 70 last surma ja 4000 vigastada.

Viimasel üleriiklikul uurimusel selgus, et 80% alla viie aastastest lastest pole sõidukeis piisavalt kaitstud.

Kanada Transport on kehtestanud ranged nõuded, mis puutub lapsi transporteerivate sõidukite ja lasteistmete kvaliteeti.

Teie kohustuseks on pakkuda oma lastele parimat kaitset paigutades nad nõuete kohaselt lasteistmetesse, mis on omakorda kinnitatud autoistme külge vastavate ohutusrihmadega.

Kasutage turvavöösid — See on ainuõige samm.

Transport Canada Transports Canada

Canada

Poiss ja puss

Väljateeninud sõber

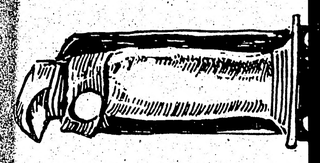

Tänapäeva inimesed maagilisse toimesse. Selles riietuse küljes mitmesuguse ei saa nimetada ja millel need on ainult sümbolid või manid? Kuidas on meie va

Endel „Onu" Vesk lenn õpilasena 1944 Liibavi i nukoolis. Süles istub vä kiisu, kes kõneles ainult l keelt. Paremal varukal sini-must-valge vapp skaudipuss on vasakul p sal lendurikuue hõlma all

Ühel poisil oli skaudipuss, m ta kandis kaasas kogu elu. N on puss hoiul praeguste aktiivs eesti skautide käes. Puss on teh Soomes, Kauhavas N. Palom poolt, nagu jutustavad kulu kirjad terasel. Ta toodi müü Tallinna aastal 1933 või 34 ja s ta istus Narva maanteel ühe äri nal. Skaudipoiss Endli koolitee sellest aknast mööda. Teadagi poistel on loomupärane huvi re de, pusside, ilusate tööriistade tehniliste esemete vastu. Nii vaa Endel üksisilmi seda pussi mitu dalat, kuni astus poodi sisse ja sis pussi hinda.

Puss maksis poolteist krooni. oli Eestis siis töömehe päevap Tänapäeva „rikaste" eesti po hellitatud vääringus on see um 50 dollarit. Aga puss oli ka — tera oli vahe ja käepide läi tupp ilusast pruunist nahast.

Ühel päeval astus Endel u muhelusega ärisse, pani oma h lega säästetud raha lauale ja nitas pussi omale vööle.

Sellest peale oli puss poisi tiseks saatjaks. Käidi koos ko dustel ja laagrites. Oma kaks mest skaudi aastamärki, m kantakse pluusi rinnal, kinn Endel armsa pussi tupele. Si leidis koha ka eesti skautluse suurlaagri — Paralepa me märk. Poisist ja pussist olid nud lahutamatud sõbrad.

ELU HAKKAB VINTSUTAM

Kui sõja puhkedes Endel v laste poolt mobiliseeriti, läks vastumeelselt, aga puss oli Saatus tahtis (kas ei olnud see si salapärane jõud?, et venelas koos peetud „sõda" kujunes keseks. Vaevalt pool päeva Ta

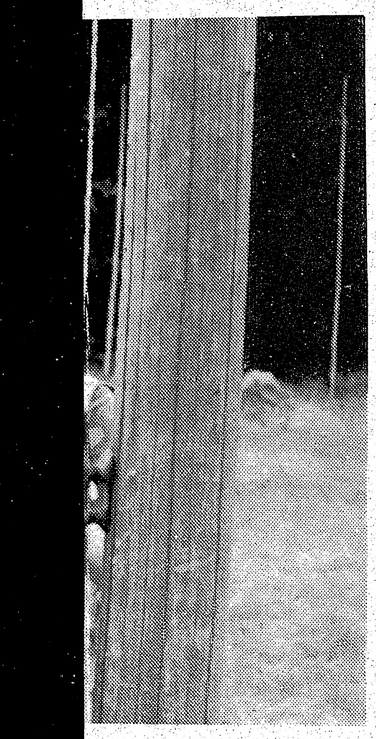

nt Riina Kindlam õpetab
Lippurid — vasakul Pee-
Foto Jämesäär.

SA

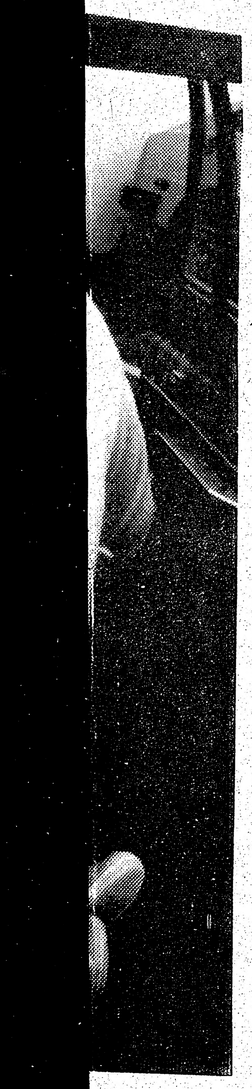

erivate
a lastele
te kohaselt
nnitatud auto-
ega.
samm.
Canada

Poiss ja puss

Väljateeninud sõber läks puhkusele

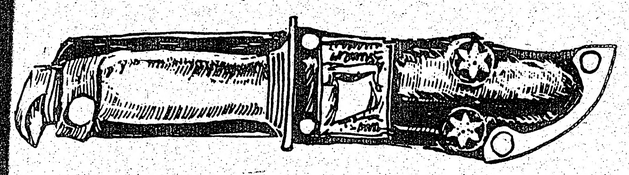

Tänapäeva inimesed ei usu mitmesuguste esemete maagilisse toimesse. Sellest hoolimata kantakse keha või riietuse küljes mitmesuguseid esemeid, mida ehteasjadeks ei saa nimetada ja millel praktilist väärtust ei ole. Kas need on ainult sümbolid või on need ka amuletid ja talismanid? Kuidas on meie vahekord nende esemetega?

Endel „Onu" Vesk lennuõpilasena 1944 Liibavi lennukoolis. Süles istub väike kiisu, kes kõneles ainult läti keelt. Paremal varukal on sini-must-valge vapp ja skaudipuss on vasakul puusal lendurikuue hõlma all.

Ühel poisil oli skaudipuss, mida ta kandis kaasas kogu elu. Nüüd on puss hoiul praeguste aktiivsete eesti skautide käes. Puss on tehtud Soomes, Kauhavas N. Palomäki poolt, nagu jutustavad kulunud kirjad terasel. Ta toodi müügiks Tallinna aastal 1933 või 34 ja seal ta istus Narva maanteel ühe äri aknal. Skaudipoiss Endli koolitee viis sellest aknast mööda. Teadagi — poistel on loomupärane huvi relvade, pusside, ilusate tööriistade ja tehniliste esemete vastu. Nii vaatles Endel üksisilmi seda pussi mitu nädalat, kuni astus poodi sisse ja küsis pussi hinda.

Puss maksis poolteist krooni. See oli Eestis siis töömehe päevapalk. Tänapäeva „rikaste" eesti poiste hellitatud vääringus on see umbes 50 dollarit. Aga puss oli ka ilus — tera oli vahe ja käepide läikiv, tupp ilusast pruunist nahast.

Ühel päeval astus Endel uhke muhelusega ärisse, pani oma hoolega säästetud raha lauale ja kinnitas pussi omale vööle.

Sellest peale oli puss poisi alatiseks saatjaks. Käidi koos koondustel ja laagrites. Oma kaks esimest skaudi aastamärki, mida kantakse pluusi rinnal, kinnitas Endel armsa pussi tupele. Sinna leidis koha ka eesti skautluse 3. suurlaagri — Paralepa metallmärk. Poisist ja pussist olid saanud lahutamatud sõbrad.

ELU HAKKAB VINTSUTAMA

Kui sõja puhkedes Endel venelaste poolt mobiliseeriti, läks ta vastumeelselt, aga puss oli vööl. Saatus tahtis (kas ei olnud see pussi salapärane jõud?, et venelastega koos peetud „sõda" kujunes lühikeseks. Vaevalt pool päeva Tallinna sadamast pommitasid saksa stukat laeva vigaseks ja teekond katkes Prangli saare all, kaugel hirmuäratavast sihtkohast — Leningradist. Poiss ja puss olid mõneks ajaks kodulinnas tagasi.

Varsti olid nad siiski Leningradi lähistel — seekord kodumaa kaitsjana siinpool rindejoont. See oli külm talv 1941, nii külm, et kui pussiga toidupalasid võtsid, siis jäi teras keele külge kinni.

Poiss ja puss said hiljem lenduriteks lennukoolis Lätimaal ning tegid koos viis tosinat vaenulendusid — õiseid pommitusretki.

Sõja lõpu lähenedes põgenes poiss, puss vööl, lennukiga Rootsi. Viis aastat hiljem reisisid nad koos Kanadasse.

Kanada on suurepärane maa skautlemiseks. Siin avastasid poiss ja puss uuesti seda metsade ja järvede ilu, mis kodumaa kaotamisega maha tuli jätta. Nad olid alati koos, külm teras nautis sõbra ihusoojust läbi nahkse tupe.

Nüüd on ajahammas mõlema kaaslase kallal teinud oma töö. Endel on jõudnud pensioni-ikka ja ta puss ei ole kaugeltki enam see, mis oli Tallinnas 50 aasta eest. Tera on käiatud kitsamaks, kriimud ja märgid teral jutustavad mitmesugustest sündmustest. Käepide, kuigi veel tugev, on pragunenud, tupp võidunud ja märgid tupel tuhmunud. Mõlemad — poiss ja puss on auga lõpetanud oma elutöö.

Puss puusal, tervitab Endel Vesk loojenevat päikest telgitamisel Põhja-Ontarios. Endel Vesk oli eesti skautluse algatamisel Kanadas üks esimese keskuse (maleva staabi) liige.

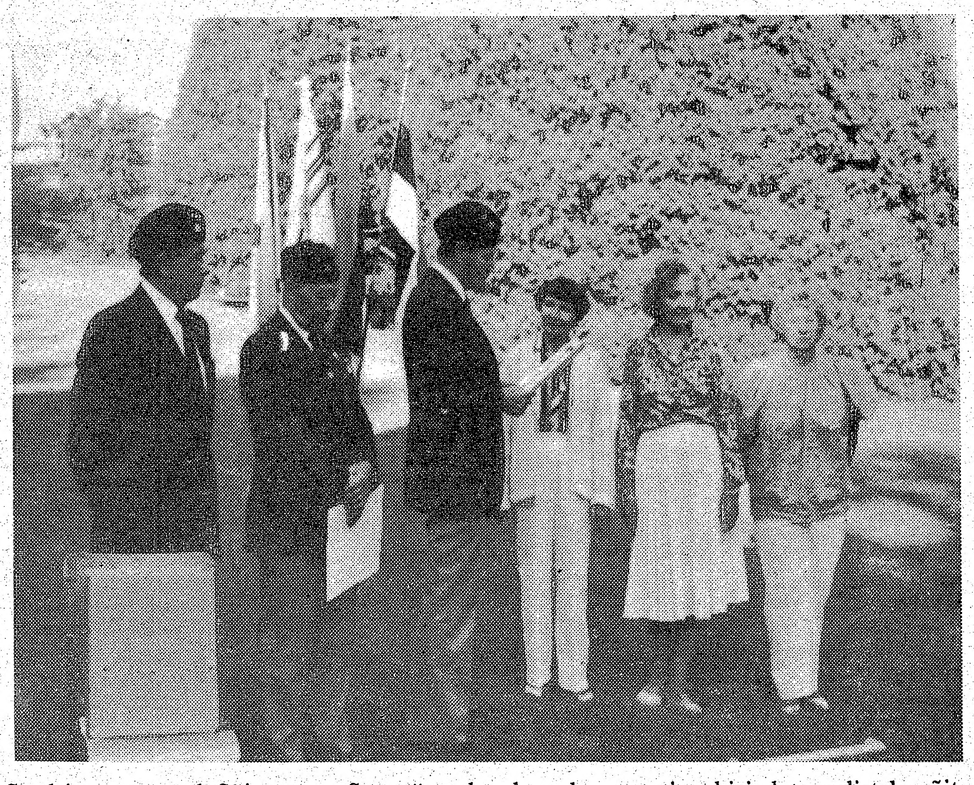

Seedriorus peetud Sõjameeste Suvepäevade aktusel annetati aukirjad teenelistele võitlejate abikaasadele. Pildil vasakult J. Reinoja, A. Jurs, Ü. Tamre, Hilda Sepp, Aino Tera ja Kathe Lember. Puudub Ellen Lindaja. Foto: A. Woode

SOOVIN OSTA

1. Eesti-inglise sõnaraamat (J. Silvet)
2. Rootsi-eesti sõnaraamat
3. Eesti-rootsi sõnaraamat

Hel. tel. (416) 445-1720

Kus mujal on niisuguse kuulsa pussi kõige auväärsem koht, kui praeguste eesti skautide juures. Puss ja tema elulugu, mille järgi on tehtud käesolev jutustus, jääb Endli soovil Lembitu Maleva hoole alla.

Heino Jõe

Teadaanne

Eesti Jahtklubi Kanadas korraldab pühapäeval, 28. sept. 1986 ühise väljasõidu Toronto Saarele Hanlans Pointi.

Paatidel koguneda kl. 12 Harbour Castle'i ette, et sealt ühes-koos purjetada Ontario Place'i eest läbi, edasi ümber Toronto Saarte Hanlans Point'i, kus toimub ühine lõuna umbes kl. 2 paiku.

Kõik purjespordi huvilised on kutsutud osa võtma. Kaasa võtta söögid ja joogid. Hanlans Pointi võib ka sõita parvega.

Informatsioon Ene-Liis Martens 862-0070 või Volli Gustavson 487-0263.

Peaminister Mulroney kaks aastat ametikohal

Kaks aastat tagasi valiti konservatiivid Kanadas võimule ja Brian Mulroney, siis võrdlemisi vähetuntud poliitik, sai parteijuhina peaministriks. Tema partei võitis suure häälte-enamusega, saades 211 kohta parlamendis. Kuid vahepeal on ta populaarsus tublisti langenud. Siiski on ta optimistlik, võrreldes end Briti peaministri Margaret Thatcheri ja USA presidendi Ronald Reaganiga, kelle populaarsus ka vahepeal langes, kuid siis uuesti kõrgele tõusis.

Pine Farms Orchard, King City
PICK YOUR OWN APPLES
INQUIRIES CALL
KING 833-5459, 833-6698

Vajame LAPSEHOIDJAT
10-kuusele poisile 3 päeva nädalas
Lawrence & Don Mills rajoonis.
Tel. 445-2254, õhtuti

PLUMBING, HEATING & REPAIRS
Eesti ettevõte
Õli-, gaasi- ja elektriahjud ● Korstnavoodrid (chimney lining).
● Ahjude puhastamine.
Tel. 275-1280 — Roland Kullik

ROYAL LEPAGE
REAL ESTATE SERVICES LTD., BROKER
325 MOORE AVENUE, TORONTO
ESINDAJA
MAI SAARNA
Tel. kontoris 424-4900
kodus 751-1296

Harjumaa Koondis tänab

Harjumaa Koondis tänab kõiki, kes tasuta aitasid kaasa meie aiapeo heaks kordaminekuks. „Küla Kaja" orkestrit terves koosseisus, kes väsimatult meelelahutust pakkus hr. August Tuvikese juhatusel. Pr. Hilda Seppa, kes oma lauluga kõigi südamed võitis ja pr. Elga Niglast, kes oma luuleloominguga meid tagasi Harjumaa rannikule viis. Hr. Bruno Lindret, kes annetas oma töö sissepääsulintide valmistamisel. Härrasid Voldemar Saluranda, Kalju Leisi, Villi Mandrat ja Heino Lukast, kes ennastsalgavalt peotoimkonnale kaasa aitasid. Pr. Maria Alaveret ja tema abilisi: Laine Lukast, Irje-Ann Pihlbergi, Vilma Allikut, Eda Lood ja Anne Orunuk'a, kes meid hästi toitlustasid.

Harjumaa Koondise juhatus

Eesti 100-aastasest Toronto päevalehes

Toronto päevaleht „The Toronto Star" avaldas Mihhail Pruuli 100-aastase sünnipäeva puhul juubilari foto ja kirjelduse tema elukäigu üldjoontest, öeldes et tal meeldib võtta naps vodkat ja tükike shokolaadi. Ta tundis sünnipäeva puhul end nii hästi, et ta ei tundnudki end vanana. Ta ütles kõrge vanaduse kohta, et selles pole tal mingit saladust, vaid naps vodkat ja vähe maiustusi, lõpuks on kõik Jumala käes.

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6

Dr. Oivo Sildveee

IN MEMORIAM

Sina, armas sõber ja kursusekaaslane, kuulusid generatsiooni, kes pidi sõja tõttu lahkuma kodumaalt poolelijäänud eriharidusega ning purunenud soovide ja illusioonidega.

Sina alustasid oma õpinguid meie armsas Alma Mater'is ja Sinu kodu Tartus oli alati avatud sõpradele. Kodu, kus oli palju rõõmu, naeru ja külalislahkust. Kodu, kus tehti ka palju tööd.

Sõjasündmused viisid Sind Saksamaale, kus Sinul oli võimalus õpinguid jätkata. Alles mitmed aastad hiljem, siin Kanadas, saavutasid oma sihi ja alustasid arstina tööd Torontos.

Sinu ja Sinu armsa abikaasa Asta kodu Torontos oli jällegi kohaks, kus oli palju külalislahkust, naeru ja muusikat. Suure muusikaarmastajana omasid ääretult suure heliplaatide kogu, mis oli alati nauditavaks kuulamiseks.

Sinu isiksus peegeldus Sinu hoolitsuses geriaatriliste patsientide eest. Sinu visiidid nende kodudesse ei piirdunud mitte ainult arstliku raviga, vaid Sinul oli külluses kaasatundmist kõigi nende elumuredele. Olid seega üks nendest vähestest tänapäeval, kes jagas nii osavõtlikult oma aega. Sinu töö ja isik olid nii hinnatud Sinu patsientide poolt, et tuldi isegi ratastoolis Sind külastama Sinu haigevoodil.

Sina tänasid mind, kui külastasin Sind haiglas mõni päev enne Sinu surma. Nüüd tahan mina Sind tänada, et olid nii heaks sõbraks, kes alati mõtles teistele ja nende heaolule.

Sinu kursusekaaslaste ja sõprade nimel — armas Oss — puhka rahus siinse maa mullas!

Hans Sepp

ARMAST, KALLIST ELUKAASLAST

ALMA NUUME'i

neiuna KALLASPOOLIK

sündinud 8. oktoobril 1906 Säreveres
surnud 27. augustil 1986 Collingwoodis

Mina olen ülestõusmine ja elu,
kes minusse usub,
see elab ehk ta küll sureb.
Joh. 11:25

Mälestab valusas leinas

ABIKAASA

ARMAST ABIKAASAT, EMA, ÕDE JA TÄDI

MAIA KNELL'i

neiuna LIIV

sündinud 22. oktoobril 1925 Pärnus
surnud 2. septembril 1986 Vancouveris

mälestavad sügavas leinas

abikaasa HERMANN
tütar EVA-THERESE
õde EVI
õetütar KRISTI

Lenna Saarekivi loeng prantsuse impressionismist

Eesti Kunstide Keskuse korraldusel toimub koimapäeval, 24. septembril kell 7 õhtul Tartu College'i ruumes huvitav kunstiloeng maaliku sti suurimast murranguperioodist — prantsuse impressionismist — enam kui 100 aastat tagasi. Käsitlemist leiavad suurmeistrid Mattisse, Manet, Monet, Renoir, Degas j.t., kes väljakutsuvalt eksperimenteerides moodsa, reaalelu aineil tulid välja värvirikka ja elurõõmsa uue kunstivooluga, mille nimeks sai impressionism. See hulljulge pöörang kutsus esile tohutu skandaali tolleaegses traditsioonilises kunstimaailmas ja ajakirjanduses. Kunstiakadeemikud keeldusid tunnustamast noori impressioniste ja nende murtud pintslitehnikat tervelt 40 aasta jooksul.

Lektor Lenna Saarekivi — maalikunstnik ja impressionismi entusiast ise — on sündinud Tallinnas ja omandanud kunstilise hariduse Visual Arts Student League'is New Yorgis ja „De la Grande Chaumier" akadeemias Pariisis. Lenna Saarekivi on esinenud näitustel USA's ja Parisis ning tema töid leidub erakogudes.

Loeng on kaunistatud diapositiividega.

Oma liiget

ltn. LEMBIT SUSI

mälestab leinas

EESTI OHVITSERIDE-KOGU KANADAS

AINUKE EESTI LILLEÄRI

AARDVARK

1065 STEELES AVE. W.
NORTH YORK, ONT.
M2R 2S9

736-1170
Kodus 223-0201

AARDVARK FLORIST LTD

Omanik LINDA SEPP
Avatud 7 päeva nädalas. Lillede koju viimine.

TEADAANNE

„VABA EESTLASE" kalendri koostamisel on igal aastal olnud suuri raskusi seltskondlikkude organisatsioonide, noorte organisatsioonide, koolide, kirikute jne. aadressidega, mis sageli muutuvad ja kalendrisse satuvad valed aadressid. Selle väärnähte kõrvaldamiseks paluvad kalendri koostajad kõigil nendel eesti institutsioonidel, kes soovivad oma aadresse „VABA EESTLASE" TÄHTRAAMATUS avaldada, saata need „Vaba Eestlase" toimetusele aadressil: Vaba Eestlane, 1955 Leslie St. Don Mills, Ont. M3B 2M3. Aadressid palutakse saata hiljemalt 31. OKTOOBRIKS. „Vaba Eestlane" ei vastuta iganenud aadresside osas.

Toronto linnapea Art Eggleton annab Musta Lindi Päeva demonstratsiooni teadustajale dr. Lukssile üle Musta Lindi Päeva väljakuulutamise proklamatsiooni.
Foto: Tommy Tomson

Tänuavaldus

Avaldan südamlikku tänu kõigile, kes minu kalli abikaasa

OIVO SILDVEE

surma puhul mulle kaastunnet avaldasid, mind leinas lohutasid ja nii rohkete lilledega tema viimset teekonda kaunistasid.

Eriline tänu praost Andres Taulile, organist dr. Roman Toile, Korp! Frat. Esticale in corpore ja solistile Avo Kittaskile kaunite laulude eest.

Suur tänu meie sõpradele, kes ütlesid järelhüüdeid: aupeakonsul Ilmar Heinsoo, Korp! Frat. Estica seenior ja EKL esindaja Priit Aruvald, Põhja-Ameerika Eesti Arstiteadlaste Seltsi nimel dr. Hans Sepp ja oma pere ja kõigi sõprade poolt dr. Heldur Meema.

Sügavas tänutundes
ABIKAASA

Kauaaegset head sõpra

JUHAN LIBLIK'at

mälestavad leinas

MARIE ja EDUARD AHING
ANETTE MÄNNIK
EVA MANN
VIIU VALK

Mälestame kurbuses kodu-Kärdla tuttavat ja head eestlast

NADEZDA KUBJAS't

sündinud ELLER

Südamlik kaastunne lahkunu perekonnale

AMILDE RAUDSEPP
HILDA MÄNNIK

Mälestame kurbuses kauaaegset sõpra

NADJA KUBJAS't

TAALI ARULA
ELSA MARITOV
ATS ja MAIMU HELLAT

Head sõpra

Aleksander Meliste't

mälestavad

Puhka rahus! JOHN ja ALMA LUTUS

Endist kaaslauljat

FEODOSSI PRUUL'i

sündinud 18. märtsil 1906
surnud 29. septembril 1986

mälestab leinas

TORONTO EESTI SEGAKOOR

ADVOKAADID

ADO PARK, Q.C.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. 363-4451
Õhtuti 782-0485 või 447-2017

Tõnu Toome, B.A.Sc.,LL.B.
TOOME & PEASE
Advokaadid-notarid
Yorkdale Place, 1 Yorkdale Road, Suite 207
Toronto, Ont. M6A 3A1
Telefon 785-5550
kodus 762-2367

TOOMAS ÕUNAPUU
B.A., B.P.E., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
129 John Street,
Toronto, Ont. M5V 2E2
Telefon 597-1714

ENN ALLAN KUUSKNE
B.M., LL.B.
ADVOKAAT — NOTAR
1 First Canadian Place, Ste. 3450
Tel. kontoris 363-0073
kodus 537-0996
IGAL ALAL

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAR
C. A.
Chartered Accountant
181 University Ave., Ste. 1202
Toronto, Ont. M5H 3M7
Tel. 864-0099

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
INSURANCE BROKERS
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

Leinateateid

USA-s Baltimores suri 4. juulil dr. Verner Jürman, sündinud 13. aprillil 1989 Tartumaal.

Austraalias Sydneys suri 6. juulil Kalju Essenson, sündinud 1. jaanuaril 1922 Narvas.

Austraalias Perthis suri 29. juunil Ilona Kaal, neiuna Aitmaa, sündinud 15. novembril 1908 Põdrangus.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
KUNSTKÄSITÖID KINKIDEKS: EHTED, MEREVAIK, NAHKTÖÖD, PUUNIKERDUSED, KERAAMIKA.
Rääkitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115. aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

	Maksab Kanadas:	Väljaspool Kanadat:
Aastas	$57.—	$77.—
Poolaastas	$32.—	$42.—
Veerandaastas	$17.—	$22.—

TELLIMINE I KLASSI POSTIGA (kiripostiga):

KANADAS:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $45.—,	kokku	$107.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $23.—,	kokku	$57.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $11.50,	kokku	$29.50

USA-s:

aastas	$62.—	pluss saatekulu $49.—,	kokku	$111.—
poolaastas	$34.—	pluss saatekulu $25.—,	kokku	$59.—
veerandaastas	$18.—	pluss saatekulu $13.—,	kokku	$31.—

VÄLJASPOOL KANADAT LENNUPOSTIGA:
Aastas $136.—, poolaastas $72.— ja veerandaastas $38.—
Aadressi muudatus $1.—. Üksiknumbri hind 70 senti

Pangatshekk või rahakaart kirjutada FREE ESTONIAN PUBLISHERS nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE
1955 Leslie St., Don Mills, Ont. M3B 2M3

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavaline / kiripostiga alates .... 19..... Tellimise katteks lisan $..... aiinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

.....

.....

.....

---

monstratsiooni teadusta-
lamatsiooni.
Foto: Tommy Tomson

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — kolmapäeval ja reedel

Reedel, 12. septembril 1986 — Friday, September 12, 1986

VALVEARST NÄDALALÕPUL

13. ja 14. sept.
dr. M. Leesment, tel. 481-6834

20. ja 21. septembril
dr. R. Pahapill, tel. 921-7777

27. ja 28. septembril
dr. J. Marley, tel. 921-7777

4. ja 5. oktoobril
dr. T. Maimets, tel. 469-1322

Eelteade

Tallinna Linna Tütarlaste Kommertsgümnaasiumi 75. aastapäeva koosviibimine külalistega toimub 18. okt. Tartu College'i kohviku ruumes, 310 Bloor St. W. Torontos. Läh. inf. tel. 226-6128, A. Laanes ja 963-8294, A. Toppi.

Korraldav toimkond

Politseil õigus uimastite-kauplemise kasumeid konfiskeerida

Edmontonist teatab Kanada justiitsminister Ray Hnatyshyn, et föderaalvalitsus kavatseb tulevikus politseivõimudele õiguse anda uimastitega-hangeldamise kasumite konfiskeerimiseks. Hnatyshyn ütles: „Uimastitega kaubitsemine toob kurjategijaile hiigelsuuri profiite ja kõige tõhusam viis sellise tegevuse vastu võitlemiseks on neid ebaseaduslikke kasumeid smugeldajate käest ära võtta. Ta viibib praegu Edmontonis, Alberta provintsis, Kanada Advokaatide Ühingu iga-aastasel kokkutulekul.

Praegu võivad politseivõimud kohtukäsu põhjal ainult siis uimastitega salakaubitsemise kasumeid konfiskeerida, kui neid on tarvis süüdistatute vastu asitõendeiks. Kuid Kanada Kriminaalkoodeksis puudub paragrahv, mis lubab kohtus konfiskeerida kuritegevuse kaudu teenitud summasid.

Floridas Boca Raton'is

2-magamistoaga korter välja üürida talviseks hooajaks. Soovi korral soodsad ostuvõimalused.

Hel. tel. 281-8580

RISTSÕNA NR. 1308

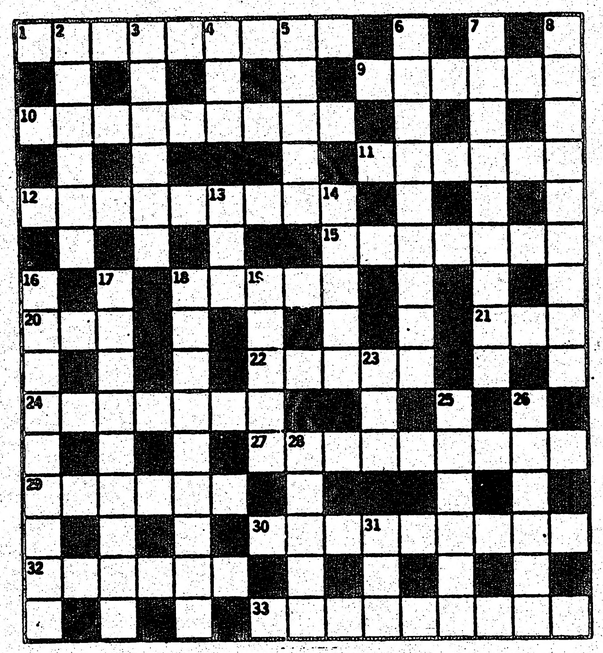

Põikread: 1. Linn Eestis, 9. Põgenema, 10. Eesti suurkirjanik, 11. Vabadus, 12. Neid leidub ajalehtedes rohkesti, 15. Teatud liiki lavateos, 18. Tõstemasin, 20. Eesti helilooja, 21. R. Kiplingi teos, 22. Kuulus rootsi loodusteadlane 18. sajandil, 24. Jüripäeva on .... kuus, 27. Õppemaks, 29. Kõrgem teaduslik kraad ja seda omav isik, 30. Ameerika suuremaid filmiühinguid, 32. Tuli tagasi, 33. Saksa keelemurre, ametlik keel Eestis kuni 17. sajandini.

Püstread: 2. Sisselõigatud soon, 3. Järv Võru lähedal, 4. Papagoiliik, 5. Purjus — kõnekeeles, 6. Paarimees, kaaslane, 7. Vee jõul töötav käitis, 8. Leelutama, 13. Ebameeldiv putukas, 14. Kuulus norralane, 16. Kindluse või garnisoni ülem, 17. Kaitsetõke, teesulg, 18. Belgias elav rahvas, 19. Neljast koosnev, 23. Mitte midagi — inglise keeles, 25. Teatud liiki kirjandus, 26. Liitus, läks kokku, 28. Mineraal, poolvääriskivi, 31. Lapse imetaja.

RISTSÕNA NR. 1307 LAHENDUS

Põikread: 1. Kordnik, 6. Rämps, 10. Õlu, 11. Ole, 12. Aia, 13. Visioon, 14. Traal, 15. Do, 17. Rae, 19. Utopistid, 21. Et, 22. Kapsas, 24. Asukas, 28. Tu, 29. Vihmavari, 31. Ret, 33. In, 34. Laste, 37. Gruusia, 39. Utt, 40. Sel, 41. Tia, 42. Seine, 43. Artriit.

Püstread: 1. Kõver, 2. Oli, 3. Ruske, 4. Noogutama, 5. Kondor, 6. Ret, 7. Maastik, 8. Pia, 9. Saladus, 16. Op. 18. Ava, 20. Instituut, 21. Es, 22. Kavalus, 23. Pahasti, 25. Uu, 26. Ale, 27. Vangla, 30. Vi, 31. Risti, 32. Traat, 35. Ate, 36. Ese, 38. Iii.

Eesti Majandusklubi Kanadas laevasõidust osavõtjaid. Pildil vasakult klubi esimees H. Later, laekur V. Loit. Foto: Vaba Eestlane

Laevasõit Toronto lahel

„Sunset Cruise" nimelisel väljasõidul umbes 80 osalejat

Eesti Majandusklubi Kanadas pidas möödunud teisipäeva õhtul oma järjekordse laevasõidu Toronto lahel „Päikeseloojaku ristlemise" (Sunset Cruise) nime all.

Sõiduks, millest umbes nelikümmend klubiliiget oma külalistega — kokku 80 inimese ümber — osa võtsid, oli palgatud kolmedekiline 240 tonnine mootorjaht „Aurora Borealis".

Sõit algas kell 8.30 ja kestis kuni 11.15. Pärast päikeseloojaku-aegset väljasõitu ütles klubi esimees Hugo Later mõned sõnad tervituseks, mainides et õhtune laevasõit on juba Klubile traditsiooniks muutunud — sõit olevat kolmas selline klubi 20-aastase ajaloo jooksul. Ta palus kõigil end hästi tunda ja Toronto suurlinna ja sadamarajooni ilu nautida, mis tõepoolest on järve poolt vaadates suurepärane.

Kõrgehitused sädelesid tulemeres, lahel liikus veel valgetiivulisi purjekaid ja lähedasel lennuväljal maandusid spordilennukid — ja nii vaikselt, et neid vaevalt kuulda oli. Moodne reisija on harjunud reaktiivlennukite kõrvulukustama müriaga.

Kui laev Toronto Saarte lähedale jõudsis, serveeriti salongis „buffet"-stiilis õhtusöök. Ka baar oli avatud. Valjuhääldajaist kostis eestikeelset meeleolumuusikat. Tasakesi jutlevad väljasõitjate grupid peadekil ja veidi valjemini rääkivad inimkobarad salongi-dekil paistsid end hästi tundvat. Kohati vanu tuttavaid, räägiti suvistest puhkeretkedest ja eelseisva talve tööplaanidest. Paljud klubiliikmed paistavad olevat jõudnud juba sellesse ikka, kus neil enam igapäevase töörühkimise üle ei paista olevat tarvis muretseda, kuid oli ka noorema generatsiooni inimesi, kel töö ja tegevus alles ees või praegu pooleli.

Kui „Aurora Borealis" pärast kella 11.00 õhtul uuesti Bay Street'i (või Lahe tänava) jalal kui ääres „otsad kinni sidus", kuuldi laevalt lahkuvaid, teinekeisele „nägemiseni" ütlevaid väljasõitjaid tunnustavalt lausumas: „Oli tore sõit. Korraldage järgmine kord jälle ja kutsuge mind ka."

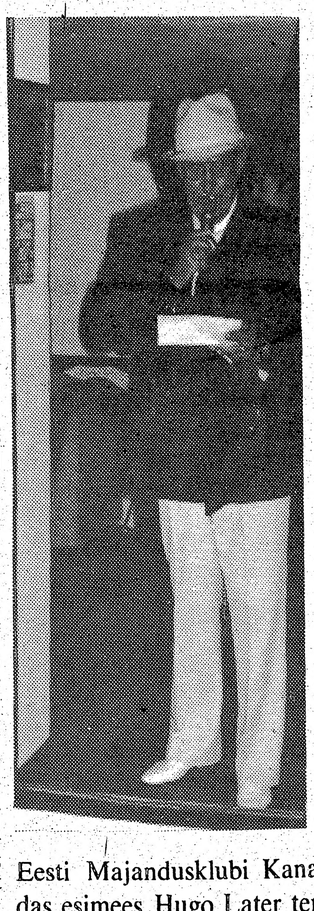

Eesti Majandusklubi Kanadas esimees Hugo Later tervitamas laevasõidust osavõtjaid. Foto: Vaba Eestlane

Kas postistreik jääb ära?

Kanada suurima postihoone töötajate hulgas korraldatud ringküsitluse järgi tunneb suurem osa neist 34-le streiki ähvardavale puhastajale kaasa, kuid nad ei hakka nende pärast oma töökohti riskeerima.

Toronto Eastern Avenüü postkontori puhastustöölised ähvardavad streikima hakata kui nende palgakõrgenduse-nõudmisi ei rahuldata, kuid Postivalitsus hoiatas teisi postitöötajaid, et nad vallandatakse, kui nad tööle ei tule.

Kanada Töövahekordade Komisjon kuulutas möödunud nädalal, et kuigi puhastajad võivad legaalselt streikida, on ülejäänud postitööliste streigis osalemine ebaseaduslik.

Postivalitsuse esindaja Ed Roworth'i sõnul on võetud vastu 3000 avaldist töötahtjatelt, kes on nõus 13,25 dollarilise tunnipalgaga Eastern Avenüü postitöötajate kohti vastu võtma, peaks need 2000 töölist streiki alustama.

Dr. Andrus Voitk teatab,

et teda on rakendatud Central haigla juurde kirurgia osakonna juhatajaks.
Nende ülesannete täitmiseks asub ta ümber Orilliast Torontosse, kus avab oma kirurgi praksise

CENTRAL KLIINIKUS

311 Sherbourne St.
(sissekäik Gerrardi tänavalt)

tel. 964-4000

Vastuvõtt kokkuleppe kohaselt ainult arsti soovituse kaudu.